

**ባሕር ዳር ዩኒቨርሲቲ
ሂዩማኒቲስ ፋኩልቲ**

**የኢትዮጵያ ቋንቋ(ዎች)ና ስነ-ጽሑፍ አማርኛ ትምህርት ክፍል
የድኅረ ምረቃ መርታግብር**

**በአማርኛ ቋንቋ የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምዘና ጥናት፤
በወረታ ከተማ አስተዳደር በሁሉም የመንግስት የመጀመሪያ
ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት ቤት በስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች
ተተኪሪነት**

በአንላይ ዳኛው

የካቲት፣ 2015 ዓ.ም

ባህርዳር፣ ኢትዮጵያ

በአማርኛ ቋንቋ የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምዘና ጥናት፤ በወረታ ከተማ አስተዳደር በሁሉም የመንግስት የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤት በስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት

በአንላይ ዳኛው

አማካሪ:- ማረው ዓለሙ(ፒኤች ዲ)

አማርኛን በማስተማር ዘዴ ለትምህርት ማስተርስ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት

የካቲት፣ 2015 ዓ.ም

ባህርዳር፣ ኢትዮጵያ

በባህር ዳር ዩኒቨርሲቲ

ሂውማኒቲስ ፋኩልቲ

የኢትዮጵያ ቋንቋ(ዎች)ና ስነፅሁፍ፡ አማርኛ ትምህርት ክፍል

የድህረ ምረቃ መርሃግብር

"በአማርኛ ቋንቋ የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምዘና ጥናት፤ በወረታ ከተማ አስተዳደር በሁሉም የመንግስት የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤት በስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት" በሚል ርዕስ በአንለይ ዳኛው በአማርኛ ቋንቋ ማስተማር ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበው ጥናት በውጭና በውስጥ ፈታኞች ተገምግሞ ተቀባይነት አግኝቷል። የፈታኞች ቦርድ አባላት

የአማካሪ ስም .....ፊርማ.....ቀን.....

የውጭ ፈታኝ ስም .....ፊርማ.....ቀን.....

የውስጥ ፈታኝ ስም.....ፊርማ.....ቀን.....

ማረጋገጫ

"በአማርኛ ቋንቋ የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምዘና ጥናት፤ በወረታ ከተማ አስተዳደር በሁሉም የመንግስት የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤት በስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት" በሚል ርዕስ በባህርዳር ዩኒቨርሲቲ ሂዩማኒቲስ ፋኩልቲ ድህረምረቃ መርሀግብር የኢትዮጵያ ቋንቋ(ዎች)ና ስነጽሁፍ አማርኛ ትምህርት ክፍል ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ ያቀረብኩት ይህ ጥናት ከዚህ በፊት በማንኛውም አካል ያልተሰራ የራሴ ወጥ ስራ መሆኑንና የተጠቀምኳቸው ድርሳናትም በትክክል ዋቢዎች የተደረጉና ባህርዳር ዩኒቨርሲቲም የጥናቱ ህጋዊ የባለቤትነት መብት ያለው መሆኑን በፊርማዬ አረጋግጣለሁ።

ስም-----

ፊርማ-----

ቀን-----

ምስጋና

በቅድሚያ ሁሉንም አሟልቶ ለዚህ ላቦቃኝ የሁሉም ነገር ባለቤት ለሆነው ለድንግል ማሪያም ልጅ ክብር ምስጋና ይግባው። በመቀጠልም ይህ ጥናት ሲከናወን ያለምንም ድካምና መሰልቸት በየደረጃው ጥናቱን በጥበባዊ የአስተውሎት ችሎታ በማንበብ፣ የተንጋደደውን በማቃናት፣ ገንቢ አስተያየቶችን በመስጠት ለዚህ ደረጃ ላደረሱኝ አማካሪዎች ማረው ዓለሙ-(ፒኤችዲ) ክልብ የመነጨ ምስጋናዬን እያቀረብኩ እድሜ ከጤና ጋር ጨምሮ ይስጥልኝ።

ለዱድመኝና ለወረታ ሙሉሳይክል ትምህርትቤት ርእሰ መምህራንና አማርኛ ትምህርት ክፍል ተጠሪዎች ጥናቱን በተሳካ ሁኔታ እንዳካሂድ አስፈላጊውን የቁሳቁስና የመፈተኛ ክፍሎችን በማመቻቸት እንዲሁም በማበረታታት ላደረጉልኝ ድጋፍ ከፍተኛ ያለ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

የጥናቱን ፈተና በማካሄድበት ወቅት ከመማር ማስተማር ስራቸው በተንዳኝ ውድ ጊዜያቸውን መስዋክት አድርገው ደከመኝ ሰለቸኝ ሳይሉ እስከ መጨረሻው ተማሪዎችን በመፈተን በእያንዳንዱ መርሀግብር ሲያግዙኝ ለነበሩ መምህርት ስመኝ ገዳሙና መምህርት አስንቅ አበራ የከበረ ምስጋናዬን ለማቅረብ እወዳለሁ።

በእያንዳንዱ የፈተና መርሃ ግብር ትርፍ ጊዜአቸውን መስዋዕት አድርገው በፈተናው በፍቃደኝነት ለተሳተፉ የዱድመኝና የወረታ የመጀሪያ ደረጃ ሙሉሳይክል የ6ኛ ክፍል የጥናቱ ተተኪ ለነበሩ ተማሪዎች እንዲሁም መምህራን ምስጋናዬን የላቀ ነው።

በመጨረሻም ጥናቴን ከጀመርኩበት ጊዜ አንስቶ እስከፍጻሜው ድረስ ከጎኔ ሆነው ሲያበረታቱኝ ለነበሩት ውድ ቤተሰቦቼና ጓደኞቼ እንዲሁም ሙያዊ አስተያየታቸውና ድጋፋቸው ላልተለየኝ ለመምህር አበራ ይርሳው ክልብ አመሰግናለሁ።

ማዕጫ

ማረጋገጫ	iii
ምስጋና	iv
ማዕጫ	v
የሰንጠረዥ ማዕጫ	vii
አባሪዎች	ii
አህጽሮተ ጥናት	iii
ምዕራፍ አንድ፣ መግቢያ	1
1.1 የጥናቱ ዳራ	1
1.2. የጥናቱ መነሻ ምክንያት	3
1.3. የጥናቱ ዓላማ	4
1.4. የጥናቱ ጠቀሜታ	5
1.5. የጥናቱ ወሰን	5
1.6. የጥናቱ ውስንነት	6
1.7. የቁልፍ ቃላት ብያኔ	6
ምዕራፍ ሁለት፣ ክለሳ ድርሳናት	7
2.1 የማንባብ ፍጥነት	7
ምዕራፍ ሦስት፣ የአጠናን ዘዴ	19
3.1. የጥናቱ ስልት	19
3.2 የጥናቱ ተሳታፊዎች	19
3.3 የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች	20
3.3.1 ፈተና	20
3.4 የአጠናን ሂደት	22
3.5 የመረጃ አተናተን ዘዴ	23
ምዕራፍ አራት፣ የመረጃ ትንተና	24
4.1 የፍጥነት ማንባብ ውጤት ትንተና	24
4.1.1 የፈተና አንድ የማንባብ ፍጥነት	24
4.1.2 የፈተና ሁለት የማንባብ ፍጥነት	26
4.1.3 የፈተና ሶስት የማንባብ ፍጥነት	27

4.1.2 አማካይ የፍጥነት ማንባብ ውጤት	29
4.2 የጥናቱ ውጤት ማብራሪያ	30
ምዕራፍ አምስት፣ ማጠቃለያ፣ መደምደሚያና አስተያየት	32
5.1 ማጠቃለያ	32
5.2 መደምደሚያ	33
5.3 አስተያየት	33
ዋቢዎች	36

የሰንጠረዥ ማውጫ

ሰንጠረዥ 1 : የምንባብ አንድ ፍጥነት ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ.....	25
ሰንጠረዥ 2: የምንባብ ሁለት ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ.....	26
ሰንጠረዥ 3: የምንባብ ሶስት ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ.....	28
ሰንጠረዥ 4: የተተኪሪ ተማሪዎች አማካይ የምንባብ ፍጥነትን የሚያሳይ መረጃ.....	30

አባሪዎች

አባሪ አንድ፡ የፍጥነት ማንባብ አንድ..... 40

አባሪ ሁለት፤ የተተኪሪ ተማሪዎች የፍጥነት ንባብ ውጤት ስታትስቲካዊ መረጃ..... 43

አህጽሮተ ጥናት

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት በስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪሪነት መፈተሽ ነው። የጥናቱን ዓላማ ለማሳሳት ገላጭ የምርምር ስልት ጥቅም ላይ ውሏል። ጥናቱ በዓላማ ተኮር ናሙና ዘዴ በተመረጠው በወረታ ከተማ አስተዳደር በሁሉም የመንግስት አንደኛና የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤቶች የተካሄደ ነው። በተጨማሪም የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች በዓላማ ተኮር ንሞና ዘዴን በመጠቀም የዚህ ጥናት ተተኪሪዎች ሁነው ተመርጠዋል። የጥናቱ ተሳታፊዎችም በዕኩል ዕድል ሰጭ እጣ ንሞና ዘዴ የተመረጡ 59 የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ናቸው። በዚህ ጥናት ውስጥ ዋና የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ፈተና ነበር። በተጠቀሰው የመረጃ መሰብሰቢያ የተገኙት መረጃዎች ተጠናቅረው በመጠናዊ ገላጭ የምርምር ዘዴ በሆነው በገላጭ አተናተን ዘዴ በSPSS የኮምፒውተር ፕሮግራም ተሰልተው፤ ተተንትነው ቀርበዋል። የጥናቱ ውጤት እንደሚያመለክተው የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ችሎታ አማካይ የማንበብ ፍጥነት (90.55) ቃላትን በደቂቃ በማንበብ ነበር። ይህ ውጤትም የሚጠቁመው በጣም ዝቅተኛ ደረጃ ላይ የሚገኝ እንደሆነና የማንበብ ፍጥነታቸውም ዝግተኛ በሚባል ደረጃ ላይ እንደሚገኝ ይጠቁማል። ይህ ደግሞ አንድን ምንበብ በፍጥነት አንብበው ለመረዳት ያላቸው ችሎታ ዝቅተኛ መሆኑን አሳይቷል። በጥናቱ የተገኘውን ውጤት በመመርኮዝ የተማሪዎችን የንባብ ፍጥነት ለማሻሻል አንብቦ የመረዳት ችሎታን ለማዳበር መምህራን ተማሪዎች የንባብ ልምዳቸውን አንዲያጎለብቱ ቢያበረታቷቸው፤ የተማሪዎች የዕለት ተዕለት የንባብ ፍጥነት ብቃትና መሻሻል እየለኩ ድጋፍ ቢያደርጉና ለአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተመደበው ከፍለጊዜ በቂ ስላልሆነ የሚስተካከልበት ሁኔታ ቢፈጠር የሚሉ ጠቃሚ አስተያየቶች ተሰንዝረዋል።

ምዕራፍ አንድ፣ መግቢያ

1.1 የጥናቱ ዳራ

የማንበብ ፍጥነት ተማሪዎች በደቂቃ ምን ያህል ቃላትን ያነባሉ የሚለውን ፅንሰሃሳብ የሚገልፅ ነው። አቀላጥፎ ማንበብ ሦስት ወሳኝ ክሂሎች ያሉት ሲሆን እነዚህም፡- ፍጥነት፣ ትክክለኛነትና ጥሩ አገላለጽ ናቸው። አቀላጥፎ ማንበብ የሚችል አንባቢ በሚያነበው ጽሑፍ ውስጥ የሚገኙትን ሁሉንም ቃላት በሚባል ደረጃ በመለየት ከ250-300 ቃላትን በደቂቃ ውስጥ በፍጥነት፣ በትክክልና በጥሩ አገላለጽ ማንበብ ይችላል። ስለሆነም ያለምንም ድካምና ጥረት የተሰጠውን ምንባብ ለረጅም ሰዓት ማንበብና መገንዘብ ይቻላል። የማንበብ ፍጥነትን አስመልክቶ የሚወጡ መረጃዎች ርስበርሳቸው ይጋጫሉ። አንዳንድ ፀሃፊዎች የአቀላጥፎ ማንበብ ብቃትን ለማጎልበት በደቂቃ 180 ቃላትን ማንበብ እንደዝቅተኛ የማንበብ ፍጥነት ሊወሰድ እንደሚችል የሚገልፁ ሲሆን፤ አንዳንዶች ደግሞ በደቂቃ 200 ቃላትን መቶ በመቶ አቀላጥፎ ማንበብ ከማንበብ ፍጥነት ጋር ሲታይ እጅግ አነስተኛ ፍጥነት እንደሆነ ይገልጻሉ። ሌሎች ምሁራን ደግሞ በደቂቃ 300 ቃላትን ማንበብ መቻል በቂ የማንበብ ፍጥነት ነው በማለት ይገልጻሉ። ከባለሙያዎቹ ገለፃ መረዳት እንደሚቻለው በቂ የማንበብ ፍጥነትን በሚመለከት ቁርጥ ያለ ብያኔ ማግኘት አስቸጋሪ መሆኑን ነው። በዚህ ጉዳይ ላይ በምሁራን መካከል የሀሳብ ልዩነት መኖሩን ያመለክታል። ስለዚህ ወደ ፍጥነት ማንበብ ደረጃ ለመድረስ ሰፊና ተደጋጋሚ የምንባብ ልምዶችን ማድረግ አስፈላጊ እንደሆነ ያመለክታል አንደርሰን (1999)፣ ካሜሊኑና ሴሞን (2000)፣ ኩህና ሌቪ (2015)።

በፍጥነት ማንበብ የሚችሉ አንባቢዎች ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ ከጥሩ አገላለጽ ጋር ለማንበብ ሳይቸገሩ ያነባሉ፤ ሲያነቡም የሚያወጡት ድምፅ የሚያነቡ ሳይሆን የሚናገሩ ይመስላል። በአንድ በተፃፈ ነገር ላይ ያለን ፊደል እየቆጠሩ ሳይሆን አያይዘውና አከታትለው ስለሚያነቡ በፅሁፉ ውስጥ ያለውን ፅንሰሃሳብ ከዳራዊ እውቀታቸው ጋር በማስተሳሰር የተሟላና ትርጉም ያለው ሃሳብ ለመያዝ ያግዛቸዋል። ስለሆነም ፈጣን የአይን እንቅስቃሴ ስላላቸው በአጭር ጊዜ ውስጥ በርካታ ቃላትን መቃኘት ይችላሉ። በመሆኑም የተማሪዎቹን የማንበብ ፍጥነት ማሳደግ የሚቻል መሆኑንና የፍጥነትን ፋይዳ ከተገነዘቡ የማንበብ ፍጥነታቸውን በሂደት ማሻሻል እንደሚቻል ያመለክታል ቮን (1952)።

እንደቮን (1952) አገላለፅ በፍጥነት ማንበብ የማይችሉት ደግሞ ቃል በቃል እየቆጠሩ የሚያነቡ ናቸው። ድምፃቸውን ከፍ አድርገው በሚያነቡበት ወቅት በዝግታ ሃሳቡን ቆራርጠው ስለሚያነቡ ዓረፍተነገሩንና አንቀጹን ተያያዥ በሆነ መልኩ አያነቡትም። በዚህ ጊዜ ጽሑፉን ለማንበብ ሰፊ ሰዓት በመውሰድ ከፍተኛ ትግል ያደርጋሉ። ጽሑፉን በሚያነቡበት ወቅት ድምጹን በትክክል አለመጥራት፣ መተካት፣ መግደፍና ቅደምተከተሉን ያፋልሳሉ።

በፍጥነት የማንበብ ክህሊት የሚዳብረው ቀስ በቀስ ሲሆን ሰፊ የልምምድ ጊዜ በመስጠትና በተለይም ተማሪዎች የፊደላትን ቅርፅ ከድምፅ ጋር በማዋሃድ ማንበብ፣ ቀጥሎም ፊደላትን አዋህደው ቃላትን መፍጠር፣ ሐረጎችን ማዋቀር፣ ዓረፍተነገሮችና አንቀፅን ማንበብ በመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትቤት በስርዓተትምህርቱ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል። ምክንያቱም ይህ ቅድመ ንባብ መለማመጃ ርክን በመሆኑ በዚህ ደረጃ ቃላትን መለየት ያልቻሉ ተማሪዎች የወደፊት የማንበብ ብቃታቸው ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ያሳድራል። የዝቅተኛ ክፍል ተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት ደረጃ ሲታይ ለምሳሌ የ2ኛ ክፍል ተማሪዎች በደቂቃ 20 ቃላትን፣ የ3ኛ ክፍል ተማሪዎች 29.4 ቃላትን ማንበብ ችለዋል። ከዚህ አንጻር የተማሪዎቹ የማንበብ ፍጥነት ዝቅተኛ ደረጃ ላይ እንዳለ መረዳት ይቻላል ኢግራ (2010)ና ሸንግ (2000)።

ማንበብ የግንዛቤ ሂደት ሲሆን ሦስት ንዑስ አቀላጥፎ የማንበብ ሂደቶች አሉት። እነሱም፡- ቃላትን በፍጥነት መለየት፣ በትክክል ማንበብ እና የማንበብ ፍጥነት ናቸው። ቃላትን በፍጥነት የመለየት ችሎታ የሚያድገው ከበርካታ የማንበብ ልምምድ በኋላ ነው። በትክክል ማንበብ ደግሞ ዋናው ጉዳይ ሲሆን ቃልበቃል ወይም በአንቀፅ ደረጃ የመለየት ክህሊት ነው። አቀላጥፎ ማንበብ አስፈላጊ የማንባብ ፍጥነት ሲሆን የቃላትን ትርጉም መለየት፣ ሰዋሰዋዊ የአገባብ ሂደቶችንና በቂ የልምምድ ሂደቶችን ያቀፈና የሚነበበውን ጽሑፍ በጥሩ አገላለፅ የማንበብ ችሎታ ነው። አቀላጥፎ የማንበብ ክህሊት ከውስጥ ግንዛቤያዊ ተግባራት አንጻር ይታያል። ለምሳሌ አንድ ፅሑፍ በሚነበብበት ወቅት ቃላትን በፍጥነት መለየት የቃላትን አገባባዊ ስርአት መገንዘብ፣ መተርጎምና አንብቦ መረዳት፣ የአዳዲስ ቃላትን ፍቺ በአገባባዊ ፍቻቸው መገመትና ዳራዊ እውቀትን ማዋሃድ አስፈላጊ ነው። የተሻለ የማንበብ ፍጥነት አንዲኖር ከተፈለገ እንዴት መነበብ እና መተግበር እንዳለበት ማወቅ ተገቢ ነው። ይህ የመማር ንድፈ ሃሳብም አእምሯዊ ሂደት ተብሎ ይጠራል። ምክንያቱም አእምሯዊ የመማር ንድፈ ሃሳብ የማንበብ ፍጥነትን ለማዳበር በሰዓት የተመጠነ ተግባራትና ተደጋጋሚ የሆነ ልምምድ አስፈላጊ መሆኑን የሚያበረታታ ነው ስታህልና ኩን (2003) ፣ ሸንግ (2000)።

ስታህል (2001) እንደሚገልፁት በፍጥነት የማንበብ ሂደት ላይ የሚደረጉ ጥናቶች ተማሪዎች ጥሩ የማንበብ ፍጥነት እንዲኖራቸው ለማድረግ ያለው ጠቀሜታ በእጅጉ ከፍተኛ እንደሆነ ይገልጻሉ። በዚህ መሰረት ይህ ጥናት በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት ለመመዘን ታስቦ የቀረበ ነው።

1.2. የጥናቱ መነሻ ምክንያት

በመማር ማስተማር የትግበራ ውጤታማነት የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት አስፈላጊ ነው። ይሁን እንጂ የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ዝቅተኛ እንደሆነ የተለያዩ ጥናቶች ያመለክታሉ። ለምሳሌ በኢግራ (2010) ጥናት መሰረት የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ዝቅተኛ እንደሆነ ያሳያል። የ2004 የተማሪዎች አማካይ የማንበብ ፍጥነት ከ2007 ውጤታቸው ጋር ሲነፃፀር ከ64.5% ወደ43.9% ቀንሷል። በዚህም መሰረት 14.6 % የሚሆኑ ተማሪዎች ብቻ ብቁ የሚለውን መስፈርት ሲያሟሉ፣ 33.7% የሚሆኑት መሰረታዊ የፍጥነት ደረጃ አሟልተዋል። 51.7% የሚሆኑት ግን ከፍጥነት በታች ሆነዋል። በመሆኑም ይህ ሁኔታ የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት ተግዳሮትን አጉልቶ ያሳያል። በተቃራኒው የ2ኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት በደቂቃ 20 ቃላትን፣ የ3ኛ ክፍል ተማሪዎች በደቂቃ 29.4 ቃላትን ማንበብ መቻላቸውን ጥናቱ አመለክቷል። የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ዝቅተኛ ደረጃ ላይ መሆኑንም አሳይቷል።

እ.አ.አ የኢግራ (2004) የማንበብ ፍጥነትን በተመለከተ ከ2ኛ እስከ4ኛ ክፍል ያሉ ተማሪዎች በአንድ ደቂቃ ውስጥ የቀረበላቸውን ጽሑፍ እንዲያነቡ በማድረግ ተመዘነዋል። አጠቃላይ የማንበብ ፍጥነት ውጤታቸው በክፍል ደረጃ ሲታይ ግን አሳሳቢ ደረጃ ላይ እንዳለ ጠቁሟል። 40% የሚሆኑት የሁለተኛ ክፍል ተማሪዎች ፊደላትን በፍጥነት ያነበቡ ሲሆን፣ 60% የሚሆኑት ደግሞ በፍጥነት ማንበብ አልቻሉም። የ3ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማካይ 42.6% ፊደላትን በፍጥነት አንብበው ሲያጠናቅቁ የ4ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማካይ 44.5% አጠናቀዋል። የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ከፊደላት ወደ ቃላት በጣም ቀንሷል። ለምሳሌ የ2ኛ ክፍል ተማሪዎች ከቀረበላቸው ጽሑፍ ከ11-18 ቃላት አንብበዋል። የ3ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማካይ ከ12-24 ቃላት እንዲሁም የ4ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማካይ ከ17-26 ቃላት አንብበዋል።

በተጨማሪም ኢግራ (2010 እ.ኤ.አ) የተደረገው ጥናት እንደሚጠቁመው የአንደኛ ደረጃ ተማሪዎች የክፍል ደረጃቸው ሲጨምር የማንበብ ፍጥነታቸውን የለውጥ ሂደት ፈትሷል። የተማሪዎቹ የማንበብ ፍጥነት ግን ከዓመት ወደ ዓመት አልተሻሻለም። በ2006 (31.4%) የነበረው አፈፃፀም በ2008 (34.2%) ሆኖ በጥቂቱ ለውጥ ቢያሳይም፤ በ2010 ወደ 32.5% ወርዷል። የዚህ አገራዊ ጥናት ውጤት እንዳመላከተው የመጀመሪያ ደረጃ ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት የትምህርት ደረጃቸው ቢጨምርም የተሻለ ለውጥ አላመጣም።

እንደመኮንን (2000)ና ተሾመ (1997) አገላለፅ በአማርኛ ቋንቋ የፍጥነት ማንበብ ክህሎት ከአንብቦ የመረዳት ክህሎት ጋር ያለውን ተዛምዶ ባካሄዱት ጥናት የተማሪዎች አንብቦ የመረዳት ችሎታ ዝቅተኛ እንደሆነ ይገልጻሉ። ከዚህ አንጻር የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ዝቅተኛ እንደሆነ መረዳት ይቻላል።

በመሆኑም የማንበብ ፍጥነት ለተማሪዎች እጅግ አስፈላጊ ቢሆንም ትልቅ ችግር ያለበት ክህሎት መሆኑን በመስኩ የተሰማሩ ምሁራን ይገልፀሉ። ለዚህም አጥኝቶ በነበራት የማስተማር ልምድ ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ችግር እንዳለባቸው ማስተዋል ችለዋል። ማለትም በክፍል ውስጥ ተግባራት አንድን ፅሁፍ አንብቦ ለመጨረስ ረጅም ሰዓት መውሰድ፣ በፈተና ወቅት በተፈቀደላቸው ሰዓት አለማጠናቀቅ፣ የአንብቦ መረዳት ጥያቄዎችን ሲጠየቁ በፍጥነት አለመመለስና በፍጥነት የማንበብ ተግባር ላይ ዝቅተኛ ውጤት ማስመዘገባቸውን አስተውላለች። ይህም በቀጥታ ከተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ችግር ጋር ተያያዥነት ያለው መሆኑን የሚያመለክት ነው።

የዚህ ጥናት መሰረታዊ ዓላማም የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት መመዘን ሲሆን አጥኝቶ ከላይ ከገለፀቻቸው ምክንያቶች ባሻገር ባካሄደችው ፍተሻ መሰረት በማንበብ ፍጥነት ምዘና ዙሪያ የተሰሩ ጥናቶችንና መረጃዎችን ባለማግኘቷ ጥናቱን ለማካሄድ አነሳሽ ምክንያት ሆኗታል። በመሆኑም ይህ ጥናት በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምን ይመስላል? ለሚለው ጥያቄ መልስ ሰጥቷል።

1.3. የጥናቱ ዓላማ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ በወረታ ከተማ አስተዳደር በሚገኙ በሁሉም የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት ቤቶች ውስጥ የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ ቋንቋ ያላቸውን የማንበብ ፍጥነት መመዘን ነው። በመሆኑም ጥናቱ የሚከተለው ዓላማ አለው።

➤ በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት መፈተሽ ነው።

1.4. የጥናቱ ጠቀሜታ

ይህ ጥናት በወረታ ከተማ አስተዳደር በአንደኛ ደረጃ ትምህርት-ቤት በስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተተኪነት የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት ለመፈተሽ ዓላማ ያደረገ ነው።

በመሆኑም የሚከተሉት ጠቀሜታዎች አሉት።

1. በጥናቱ ውጤት መሰረት ለአማርኛ ቋንቋ መምህራን የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት ደረጃ ጥቆማ በመስጠት በግብዓትነት ያገለግላል።
2. የጥናቱ ውጤት አሁን በተግባር ላይ ያለው የአንደኛ ደረጃ ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ችሎታ ያለበትን ደረጃ መነሻ በማድረግ ትምህርት ሚኒስትር ወደፊት ለሚያደርገው የስርዓተ-ትምህርት ማሻሻያ ግብዓት ሆኖ ያገለግላል።
3. በተለያዩ ደረጃዎች ላይ ለሚገኙ የትምህርት አመራሮችና ባለሙያዎች የአንደኛ ደረጃ ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምን እንደሚመስል መረጃ በመስጠትና ተገቢ የሆነ ድጋፍና ክትትል ለማድረግ ያስችላቸዋል።
4. ተማሪዎች በአንደኛ ደረጃ ትምህርት-ቤት ውስጥ የማንበብ ፍጥነትን የሚለማመዱበትና የሚያዳብሩበት በመሆኑ ችግሩን ከምንጩ ለመለየትና የመፍትሄ አቅጣጫ ለመስጠት ጠቀሜታው የጎላ ነው።
5. በተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ዙሪያ ሰፊና ጥልቅ ጥናት ማድረግ ለሚፈልጉ ባለሙያዎችና ተመራማሪዎች የመነሻ ሃሳብ ሆኖ ያገለግላል።

1.5. የጥናቱ ወሰን

ይህ ጥናት የተካሄደው በደቡብ ጎንደር ዞን በወረታ ከተማ አስተዳደር ከሚገኙ የመንግስት አንደኛ ደረጃ ትምህርት-ቤቶች ውስጥ በወረታ፣ በዱድመኝና በእስቴበር የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤቶች ላይ ነው። በእነዚህ ትምህርት-ቤቶች የሚማሩ የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች የጥናቱ ተሳታፊ ሆነው ተመርጠዋል።

አጥኚዎ በከተማ አስተዳደሩ ውስጥ ያላትን ረዘም ያለ የማስተማር ልምድ ግምት ውስጥ በማስገባት የጥናቱን ቦታ በከተማ አስተዳደሩ በሚገኙ ትምህርት-ቤቶች ውስጥ ተግባራዊ ለማድረግ ማቀዷ የጥናቱን የትግበራ ሂደት በትክክል ለመስራትና መረጃዎችን በአግባቡ ለመሰብሰብ ስለሚያስችል ነው። ከይዘት አንጻርም ጥናቱ በተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምዘና ላይ ብቻ ተወስኗል። ጥናቱ ካለው የትኩረት አቅጣጫና ከሚነሱት የርዕስ ጉዳዮች ውስብስብነት አንጻር ሌሎች ክሂሎችን አላካተተም።

1.6. የጥናቱ ውስንነት

ይህ ጥናት በሚካሄድበት ወቅት የሚከተሉት ውስንነቶች አጋትመዋት ነበር፡- ጥናቱ በአንድ የክፍል ደረጃ ላይ ብቻ የሚከናወን በመሆኑ በተለያዩ የክፍል ደረጃዎች የሚኖረውን የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ትኩረት አለማድረጉ የመጀመሪያው ውስንነቱ ሲሆን፣ ሁለተኛው ውስንነቱ ደግሞ የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት እንጅ ቃላትን በተገቢው መንገድ ማንበባቸውንና ለፍጥነታቸው መቀነስ ምክንያቶች አልፈተሸም። በመጨረሻም ጥናቱ የተከናወነው በተማሪዎች የእረፍት ሰዓት ወይም በተቃራኒ ፈረቃ በመሆኑና ብቃታቸውን ለመመዘን የሚከወን በመሆኑ ድክመታቸው ይፋ ይሆንብናል ብለው በማሰብ ለጥናቱ ተሳታፊነት ፍላጎት አልነበራቸውም። የዚህ ጥናት ውጤት የተጠናከረው በአንድ የክፍል ደረጃ ብቻ በተሰበሰበ መረጃ ላይ በመሆኑ በሌሎች የክፍል ደረጃዎች ላይ የሚኖረውን ለመተንበይ አላስቻለም።

1.7. የቁልፍ ቃላት ብያኔ

የማንበብ ፍጥነት፡- በዚህ ጥናት ውስጥ ፍጥነት የሚለው ቃል አቀላጥፎ ማንበብን ለመመዘን ጥቅም ላይ ከሚውሉ ተላውጦች ውስጥ አንዱ ሲሆን በትርጉሙም ተማሪዎች ለማንበብ የቀረበላቸውን ጽሑፍ በአንድ ደቂቃ ውስጥ ምን ያህል ቃላትን እንዳነበቡ የሚመዘን ነው።

ምዕራፍ ሁለት፣ ክለሳ ድርሳናት

2.1 የማንባብ ፍጥነት

የማንባብ ፍጥነት አቀላጥፎ ማንበብን ለመመዘንና ለመገንዘብ የሚረዳ ሲሆን በትርጉሙም ተማሪዎች በአንድ ለንባብ በቀረበ ጽሁፍ ውስጥ ያሉትን ቃላት በምንያህል ደረጃ ያለ ጭንቀትና ድካም ተያያዥነታውን ጠብቀው በተገቢ የፍጥነት ደረጃና ሁኔታ ማንበብ መቻላቸውን የሚያመለክት ነው ፒያጀ(2011)::

ኩንና ሌሎች (2015) ፍጥነትን ሲገልጹ አንባቢው በጽሁፉ ውስጥ የቀረቡትን ቃላት ለመለየት ከሚደረግ ድካም ተላቆ ዘና ባለ አቀራረብ በእይታ ብቻ ቃላቱን በፍጥነት የማንበብ ብቃት ነው ይላሉ። ከአቀላጥፎ ማንበብ አንጻር ፍጥነትን ለመመዘን ቲሮግላንና ሀድሰን(2006) በቀረበው መሰረት ብዙ ጊዜ ጥቅም ላይ የሚውለው መለኪያ ምን ያህል ቃላትን በደቂቃ እንደተነበበ በትክክል በመቁጠር ዘዴ የሚከናወን ነው።

ቲሮግላንና ሀድሰን(2006) ሲገልጹ ቀልጣፋ ማንባብ ለማከናወን በአንድ ደቂቃ በተቻለ መጠን ትክክለኛነትን ሳያዛባ በርካታ ቃላትን ማንበብ መቻል ይጠበቃል ይላሉ። ስለዚህ እንደፒያጀ(2011) ገለጻ አንድ አንባቢ የፈጣን ማንባብ ችሎታን ለመጎናጸፍ በመጀመሪያ ደረጃ ከቃላት ምስረታና ልየታ ደረጃና ትግል መውጣት አለበት ይላሉ።

በፍጥነት ማንበብ እንደኤህሪ(1991) አገላለጽ፡-ተማሪዎች ጥሩ አንባቢ ለመሆን በሚያደርጉት ጥረት ከሚያልፉበት ደረጃዎች አንዱ ነው። ይህንን ደረጃ ኤህሪ የእይታ ቃል ማንባብ ደረጃ ነው ሲል፣ ስፐርስዌርሊንና ስተንበርግ(1996) ደግሞ ፈጣን (automatic) የቃላት ማወቂያ ደረጃ ብለው ይጠሩታል።

ናታንና ስታኖቪች (1991) ሲገልጹ አቀላጥፎ መናገር ለጥሩ ግንዛቤና አስደሳች የማንባብ ልምዶች አስፈላጊ ሁኔታ ሲሆን ይችላል ይላሉ። ካሜኑይና ሲመንስ(2001) ይህንን ሃሳብ ሲያጠናክሩ የማንባብ ፍጥነት የቀደምት የማንበብ ችሎታዎች ለምሳሌ የቃላት ድምፅ ግንዛቤ (phonological awareness)፣ የፊደል አረዳድ (letter recognition) እንዲሁም የድምጽ ምልክት ማዛመድ(sound-symbol matching) መጠቀምን እንደሚያስፈልግና በመጨረሻም የማንባብ ክህሎት ብቃትን ለመተንበይ እንደሚያስችል ይጠቁማሉ።

የማንባብ ፍጥነት የአንብቦ መረዳት ችሎታ አመላካች መሆኑን ጠቁመው በዝቅተኛ ክፍሎች የተከናወኑት የደረጃ መለኪያ ፈተኛዎች ውጤት የማንባብ ፍጥነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ከፍተኛ ተዛምዶ ያለው መሆኑን ይገልጻሉ። ስለዚህ የማንባብ ፍጥነት የተማሪዎችን የማንብብ ብቃት ማሳያ ከሆኑት የአቀላጥፎ ማንብብ ክህሎች ውስጥ አንዱ ነው። ማለትም ተማሪዎች በአጭር ጊዜ ውስጥ በደንብ ማንብብ ከቻሉ አቀላጥፎ አንባቢ ይሆናሉ ማለት ነው ፉችስ፣ሆፕስና ጀንኪንስ (2001)።

የማንባብ ፍጥነት ከቋንቋ አንጻር ያለውን ልዩነት በተመለከተ ቸንግ (2010) የማንባብ ፍጥነትን ከሁለተኛና ከአፍ መፍቻ ቋንቋ አንጻር ሲገልጽ፤ የሁለተኛ ቋንቋ ተማሪዎች ከአፍመፍቻ ቋንቋቸው ይልቅ በሁለተኛ ቋንቋቸው ያላቸው የማንባብ ፍጥነት ዝግብለው እንዲያነቡ ሊያደርጋቸው ይችላል። ይህም ብዙውን ጊዜ የሚከሰት ነው፤ ምክንያቱም በሚያነቡበት ጊዜ ብዙጊዜያቸውን የሚጨርሱት ቃልበቃል በማንብብና የማያውቋቸው ቃላት ሲያጋጥማቸው እነሱን ለመለየት በሚያደርጉት ድካም የተነሳ ነው። ስለዚህ በመጀመሪያ ቋንቋ ተማሪዎችና በሁለተኛው ቋንቋ ተማሪዎች መካከል ያለው የማንባብ ፍጥነት የሚለያይ ይሆናል።

አንደርሰን(1999) የማንባብፍጥነት ማዳበር ለተማሪዎች እጅግ አስፈላጊ ሆኖ ሳለ በክፍል ውስጥ ግን የተተወ ወይም የተረሳ ክህል ነው። ይህንን ሀሳብ ግራብና ስቶለር (2002) በሚከተለው መንገድ ገልጸውታል አንድ የሚነበብ የቤት ስራ ለተማሪዎች እንሰጣቸዋለን። ይህንን ስራ ከሰጠናቸው በኋላ የቤት ስራውን ለማንብብ ምን ያህል ጊዜ እንደፈጀባቸውና በምን መንገድ እንደተረዱት ግን አንጠይቃቸውም። አንድ ተማሪ በ30 ደቂቃ አንብቦ ሰርቶት ይሆናል፤ ሌላው ደግሞ አንድ ሰአት ወስዶበት ይሆናል፤ ይህም ሆኖ ፅሁፉን ላይረዳው ይችላል።

ይህንን ከግንዛቤ አስገብተን ማለትም በምን ያህል ፍጥነት እንዳነበቡት በአግባቡ አውቀን ተማሪዎቻችንን በማንባብ ፍጥነታቸው አናስተካክላቸውም ወይም በማለማመድ አናሻሻላቸውም። በመሆኑም በማንባብ ፍጥነት ደካማ የሆኑ ተማሪዎች እንዲሆኑ እናደርጋቸዋለን። ከዚህ የምንረዳው በትምህርትቤት ውስጥ የተማሪዎችን የማንባብ ፍጥነታቸውን ተገንዝቦ እገዛ ማድረግ ትኩረት ያልተሰጠው እንደሆነ ነው። ሌላው እንደምናነበው ነገር ወይም ይዘት የምናነበው የቃል ቁጥር በደቂቃ ሊጨምር ወይም ሊቀንስ ይችላል። ይህንን አስመልክቶ ኑታል (1982) የሚከተለውን ይገልጻል።

የማንባብ ፍጥነታችን እንደምናነበው ጉዳይ ይለያያል። ይኸውም ከአሰሳ ንባብ እስከ ጥልቅ ንባብ ድረስ ያሉ የማንባብ ስልቶችን የሚፈልግ ሊሆን ይችላል። የመዝናኛ ንባብና የጥናት ንባብ ፍጥነት ይለያያል። ይህን ማወቅ ለፍጥነት ማንባብ አጠቃቀም አንደ መሰረታዊ ጉዳይ ይሆናል። በመሆኑም የማንባብ ፍጥነት ማዳበር ብቻ አንብቦ መረዳትን ያመጣል ብሎ መገመት ያስቸግራል። ምክንያቱም በማንባብ ውስጥ ያሉ ሌሎች ስልቶች በአንዴ ወይም በሌላ መልኩ በፍጥነት ማንባብ ላይ የራሳቸው ተፅዕኖ ሊያሳድሩ ይችላሉ።

ይሁን እንጂ የማንባብ ፍጥነት ለአንብቦመረዳት ያለው አስተዋጽኦ ግን ቸል የሚባል ጉዳይ አይሆንም። የተለያዩ የቋንቋ ተማሪዎች የማንባብ ችሎታቸውን እንዲያዳብሩ ይበረታታል፤ በተገቢው የማንባብ ሂደት ውስጥ እንዲገቡና እንዲያነቡ ይሰለጥናሉ በማለት አንደርሰን (1999) ይገልጻሉ።

በአጠቃላይ ተማሪዎች ከሚያነቡበት አላማና ከሚያነቡት የጽሁፍ ዓይነት አንጻር የማንባብ ስልትና ፍጥነታቸውን በመለዋወጥ የማንባብ ልምዳቸውን እንዲያዳብሩ መርዳት አስፈላጊ ነው።

አንድ ሰው የማንባብ ፍጥነቱን እንዲጨምር የሚገፋፉት ጉዳዮች ይኖራሉ። ኮንስታንት (2010)፣ በማንባብ ፍጥነት ላይ አስተዋጽኦ የሚያደርጉ አምስት ዋና ዋና ነገሮች እንዳሉ በሚከተለው መልኩ ይገልጻሉ እነሱም፡-

- የዓላማ ግልጽኝነት፡- ሁልጊዜ አንድን ነገር የምናነብበትን ምክንያት የማወቅ ችሎታ ነው። ዓላማው ራሱ በአንባቢው ላይ የተመሰረተ ሆኖ፣ ጽሁፉን ለደስታ ወይም በውስጡ ያለውን መረጃ ለማግኘት ያነባል። የማንባብ ዓላማው ይበልጥ ግልጽ በሆነ መጠን በፍጥነት ማንባብ ይችላሉ።
- ለማንባብ ጥሩ ስሜትና ተነሳሽነት መኖር፡-አንድ አንባቢ የድካም ስሜት ከተሰማውና ለማንባብ የመነሳሳት ስሜት ከሌለው የማንባብ አፈፃፀሙ ዝቅተኛ ይሆናል፤ በፍጥነት ማንባብም አይችልም። ስለዚህ የአንባቢው ስሜትና ተነሳሽነት በማጎልበት የማንባብ ፍጥነትን ማሻሻል ይቻላል።
- አንባቢው በጽሁፉ የተካተቱትን ቃላትና ሀረጎች ዙሪያ ያለውን የቀደምት እውቅና ሲሆን በጽሁፉ ዙሪያ ጥሩ የቀደምት እውቀት ካለው በፍጥነት ማንባብ ይችላል።

- ጽሁፉ በቀላሉ የሚነበቡ ከሆነ አንባቢዎቹ በፍጥነት ያነቡታል፤ ጽሁፉ ለማንበብ አስቸጋሪ ከሆነ ግን አንባቢዎች ቀስ ብለው ያነቡታል። ለማንበብ ከባድ የሆነው ጽሁፍ ብዙውን ጊዜ የማንባብ ፍጥነትን ይቀንሳል።
- መቸኮልና መጨነቅ የማንባብ ፍጥነት ተጽእኖዎች ናቸው። አንድን ጽሁፍ በጥድሬያ ስናነብ በፍጥነት ማንበብ አንችልም ምክንያቱም ጭንቀት የማንባብ ፍጥነትን ይቀንሳል።

የማንባብ ፍጥነት የሚለካው በደቂቃ ውስጥ ምን ያህል ቃላትን በማንበብ ሊሆን ተማሪዎች አንድን ፅሁፍ ድምፃቸውን እያሰሙም ሆነ በፀጥታ ሲያነቡ መምህሩ ምን ያህልን ቃላት በደቂቃ እንዳነበቡ የሩጫ ሰዓትን በመጠቀም ይመዘናቸዋል። በመሆኑም ተማሪዎች እንዲያነቡ ከቀረበላቸው ፅሁፍ ምን ያህል ቃላትን ሳይሰሩ፣ ሳይዘሉ፣ ሳይገድፉና ሳይተኩ እንዳነበቡ በመከታተል በደቂቃ ውስጥ ባነበቡት ቃላት ላይ የተሰሩትን፣ የገደፉትን፣ የዘለሉትን ቃላት በመቀነስ በደቂቃ ውስጥ ምን ያህል ቃላት እንዳነበቡ ይሰላል።

የማንባብ ፍጥነት እንደፅሁፉ አይነት ተለዋዋጭ ሊሆን ይችላል። ለምሳሌ ለማንበብ አስቸጋሪና ለአንባቢው አዲስ የሆኑ ቃላትን የያዘ ፅሁፍ ከሆነ አንባቢው በፍጥነት ማንበብ እንዳይችል ሊደርጉት ይችላሉ። በተጨማሪም አንባቢው ከሚያነበበት ዓላማ አንፃር የማንባብ ፍጥነቱ ሊለያይ ይችላል።

የአንባቢው ፍላጎት በማንባብ ፍጥነቱ ላይ ተጽእኖ ሊፈጥር ይችላል። የማንባብ ፍጥነት ከግለሰብ ግለሰብ እንዲሁም ለንባብ ከተመረጠው ፅሁፍ አንፃርም ሊለያይ ይችላል። አንዳንድ አንባቢዎች በተፈጥሯቸው በተመሳሳይ የምንባብ አይነትና በተመሳሳይ የትምህርት ደረጃ ከሌሎች ጓደኞቻቸው የበለጠ ፈጣን አንባቢ ይሆናሉ ይህም ከአንባቢው የግንዛቤ ሂደት (cognitive processing) ፍጥነት ጋር የተያያዘ ሊሆን ይችላል ካርቨር(1990)።

ቋንቋን እንደ ሁለተኛ ቋንቋቸው የሚናገሩ የሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች በደቂቃ ከ120-150 ቃላት ማንበብ ይችላሉ፤ በዩኒቨርሲቲ ደረጃ ደግሞ 200 ቃላትን በደቂቃ ማንበብ ይችላሉ። እንዲሁም የአፍመፍቻ ቋንቋቸው ለሆኑ ተማሪዎች በደቂቃ 300 ቃላትን በደቂቃ እንደሚያነቡ ማወቁ ጠቃሚ ሊሆን ይችላል ኑታል(1982)።

እንደኑታል (1982) አገላለጽ የማንባብ ፍጥነት ችሎታ መኖር አመለካኞች:

- ❖ ተማሪዎች የተሰጣቸውን ዕሁፍ በትክክለኛው ፍጥነት በግላቸው የማንባብ ችሎታ ሲኖራቸው።
- ❖ ተማሪዎች የቃላትን ትርጉም ከማሰባቸው በፊት በማየት የመለየት ችሎታ ሲኖራቸው ።
- ❖ ተማሪዎች የማንባብ ፍጥነታቸው በደቂቃ ምን ያህል እንደሆነ የማስላት ችሎታ ሲኖራቸው።
- ❖ ተማሪዎች በሚያነቡት ጽሁፍ ላይ ሰባ በመቶ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ሲኖራቸው ጥሩ የማንባብ ፍጥነት እንዳላቸው ያመለክታል።

የማንባብ ፍጥነትን ለማሻሻል የሚረዱ የተለያዩ የማንባብ ስልቶች አሉ። ቤል (2001) ሲገልጽ ሰፊ ንባብ በማንባብ ፍጥነት ላይ ከፍተኛ መሻሻል እንደሚያመጣ በየክፍል ደረጃው ትኩረት ተችሮት ሲተገበር መቆየቱን አንስቶ በሰፊ ንባብና በማንባብ ፍጥነት መካከል ያለውን ተዛምዶ ለመመርመር በርካታ ጥናቶች ተካሂደዋል። ለምሳሌ ቤል(2001) በየመን አረብ ሪፐብሊክ በወጣቶች ላይ ባደረገው ጥናት የማንባብ ፍጥነት በሰፊ ንባብና በጥልቅ ንባብ አይነቶች በሁለት ተጠኝ ቡድኖች ከፍሎ ማለትም የሰፊ ንባብ ቡድንና የጥልቅ ንባብ ቡድን ከፋፍሎ ለሰፊ ንባብ ተጠኝዎች ሰፊ ይዘት ያላቸውን ዕሁፎች እንዲሁም ጥልቅ ምንባቦችን ከአጫጭር ጽሁፎች በማዘጋጀት መርምሯል። የጥናቱ ውጤት እንደሚያመለክተው ሰፊንባብ አንባቢዎች በማንባብ ፍጥነታቸው ከጥልቅ ንባብ ተጠኝዎች ከፍተኛ ውጤት አስመዘገቡዋል።

ይዋሆሪ(2008) በጃፓን ጥናቱን ያካሄደ ሲሆን ተጠኝ ተማሪዎች በክፍል ደረጃቸው አማካኝነት ሰፊ ምንባቦች ቀርበውላቸዋል። የቋንቋ ብቃታቸውና የማንባብ ፍጥነታቸው በፈተና ተመዘነዋል። የጥናቱ ውጤት እንደሚያሳየው ሰፊንባብ የተማሪዎችን ፍጥነትና አጠቃላይ የቋንቋ ብቃትን ለማሻሻል ውጤታማ ዘዴ መሆኑን አሳይቷል።ከጥናቶች ግኝት መረዳት እንደሚቻለው ከጥልቅ ንባብ ይልቅ ሰፊ ንባብ የተማሪዎችን የማንባብ ፍጥነት ለማጎልበት ጉልህ አስተዋጽኦ ስላለው በመምህራን እንዲሁም በስርአተትምህርት ባለሙያዎች ዘንድ ትኩረት ሊሰጠው ይገባል።

ተደጋጋሚ ንባብ የማንባብ ፍጥነትን ለመጨመር አንዱ ተግባር ነው። ጥሩ የቃል ንባብ ፍጥነት እንዲኖርና ቀልጣፋ አንባቢ ለመሆን ተደጋጋሚ የማንባብ ልምምድ ማድረግ ለመጀመሪያ ቋንቋ አንባቢዎች ዘንድ ጥሩ መሻሻል በማምጣት ጥቅሙ የጎላ ነው። በተደጋጋሚ

ንባብ ተማሪዎች ከ50-300 ቃላትን የያዙ ጽሁፎች ከ3-5 ጊዜ ደጋግመው እንዲያነቡ በማድረግ እንዲለማመዱ ይደረጋል ሳሙኤልስ(1979)፣ ሞንዳና ኦሺኦ(1990) ፣ ራሲንኪ(1990) ፣ ዶውሆር(1998)፣ በኔሽን(2009) ተጠቅሰዋል። እንደኔሽን (2009) ተደጋጋሚ ንባብ የሚመሰረትባቸው መንገዶች እንዳሉ ይገልጻል። የመጀመሪያው መንገድ የማንበብ ፍጥነትን ለማሻሻል ተማሪዎች በሚያነቡት ዕሁፍ መልእክቱ ላይ ብቻ ማተኮር አለባቸው። ተደጋጋሚ ንባብ ውስጥ ይህ ሁኔታ አድማጭ ማግኘትን ያስችላል። በዚህ መምህር አገዝ ተደጋጋሚ ንባብ ተብሎ በሚጠራው ተግባር ተማሪዎች በተደጋጋሚ ያነባሉ በተመሳሳይም ጽሁፉን ያዳምጣሉ። በውጪ ቋንቋ መማር ማስተማር ሂደት፣ ተደጋጋሚ ንባብ የማንበብ ፍጥነትን ለማሻሻል ውጤታማ ስልት መሆኑን ተማሪዎች በደቂቃ ባነበቡት የቃላት ብዛት አማካኝነት መለካት ችለዋል። ነገር ግን በተደጋጋሚ ንባብና በሰፊ ንባብ መካከል በማንበብ ፍጥነት ላይ የታየ በደቂቃ (wpm) ቅልጥፍናን ለማዳበር ውጤታማ ሆኖ ተገኝቷል። ነገር ግን ተደጋጋሚ ንባብና ሰፊ ንባብ በማንበብ ፍጥነት ላይ ባላቸው ተጽእኖ መካከል የታየ ለውጥ የለም ታገቱ። ታካያሱ-ማስናጎርሰች(2004)።

በጊዜ የተወሰነ የማንበብ ሂደት ተማሪዎች ሰዓታቸውን በሚገባ ለመጠቀም ጥረት ያደርጋሉ። ዋና አላማውም የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት ደረጃ ለማሻሻል ነው ኔሽን(2009)።

በሰፊው አገልግሎት ላይ የዋለው የማንበብ ፍጥነት መለኪያ በደቂቃ ምን ያህል ቃላትን በትክክል እንደተነበበ በመቁጠር ሲሆን ተማሪዎች ዕሁፉን ድምፃቸውን ከፍ አድገው እንዲያነቡት በማድረግ በአንድ ደቂቃ ውስጥ ያነበቡትን ቃላት በመቁጠር ነው። በዚህ ጊዜ መዛኙ አንባቢው እያንዳንዱን ቃል እንዴት እንዳነበበው ማለትም ሳይተካ፣ ሳይዘል፣ ሳይገድፍ ወዘተ በመከታተልና ምልክት በማድረግ እንዲሁም ደቂቃው ሲሞላ ያቆመበት የዕሁፍ ቦታ ላይ ምልክት በማድረግ በትክክል የተነበቡትን ቃላት በመቁጠር እስካቆመበት ያሉት ቃላት ብዛት ተቆጥረው ከተገኘው የቃላት ብዛት ላይ በትክክል የተነበቡት ቃላት ተቀንሰው በደቂቃ ያነበበው/ያነበባቸው ቃላት ብዛት ይታወቃል።

በደቂቃ የተነበበን የቃላት ብዛት መመዘኛ ስልት የማንበብ ፍጥነትን ብቻ ሳይሆን ትክክለኛነትንም የያዘ ነው ሃሌ ኤዲ ፣ ነዴንሬፕና ሃውኪንስ (2009)። ሌላኛው የማንበብ ፍጥነት መመዘኛ ስልት ደግሞ ትርጉም የለሽ ቃላትን በማንበብ መመዘን ሲሆን አንባቢው ዕሁፉን በማንበብ በደቂቃ ምን ያህል ቃላት እንዳነበበ እንጅ በትክክል ቃሉንና ድምጹን

በማዋሃድ ማንበብን አይደለም ፓርከር፣ ሃስበሩክና ቲንዳል(1992)፣ ጀንኪንስና ጅዌል&(1993)፣ ስኪነር (1998)፣ ጉድና ካሚንሰኪ (2002) ።

ማርስተን(1989)፣ ፉችስ፣ ሆስፕና ጀንኪንስ (2001) ሲገልጹ፡- ከሌሎች የማንበብ ፍጥነት መመዘኛዎች ጋር ሲነፃፀር በርካታ ጥናቶች ምን ያህል ቃላት በአንድ ደቂቃ እንደተነበበ በመቁጠር መመዘኛ ስልት አስተማማኝ መሆኑን ይደግፋሉ። ማርስተን(1989) ሲገልጽ ደግሞ፣ በርካታ ተመራማሪዎች ምን ያህል ቃላት በደቂቃ እንደተነበበ በመቁጠር የመመዘን ስልት ለሁለንተናዊ የማንበብ ክህሎት ማሳልባት አስተማማኝና ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያለው መሆኑን በጥናታቸው አረጋግጠዋል። ምንም እንኳን ምን ያህል ቃላት በደቂቃ እንደተነበበ በመቁጠር የመመዘን ስልት አስተማማኝ መመዘኛ መሆኑን ቢያረጋግጡም በ5ኛና 6ኛ ክፍል ደረጃዎች ላይ አተገባበሩ ዝቅተኛ መሆኑን ይገልጻሉ ፖተርና ዋርሜ(1990)።

የላቀ የማንበብ ፍጥነት መጠን ምን ያህል ነው? ለሚለው ምላሽ ለመስጠት አስቸጋሪ ነው። በመሆኑም በርካታ ጥናቶች እንደሚጠቁሙት የላቀ የማንበብ ፍጥነትን በተመለከተ ውዝግቦች ይነሳሉ። ለምሳሌ እንኳን ቢነሳ በመጀመሪያ ቋንቋ ምንባብ ላይ የተደረጉ ጥናቶች እንደሚያሳዩት በዝምታ ንባብ ከ250 እስከ 300 ቃላትን በደቂቃ ማንበባቸውን ሲጠቁሙ፣ በሁለተኛ ቋንቋ ላይ የተደረጉ ጥናቶች የተማሪዎች ምንባብ ፍጥነት በደቂቃ ከ250 በታች መሆኑን አረጋግጠዋል ካርቨር(1990)፣ ኔሽን (2005)።

ኔሽን(2009) ሲገልጹ፡- ትክክለኛው የማንበብ ፍጥነት 150 ቃላትን በደቂቃ ማንበብ ሲሆን በጥንቃቄና በዝምታ የሚነበብ ፅሁፍ ላይ በተሻለ የማንበብ ፍጥነት 250 ቃላትን በደቂቃ ማንበብ መቻል ነው ። ስለዚህ አንድ የአሰላ ንባብ አንባቢ 500 ቃላትን በደቂቃ ያነባል ሲሉ የገለጹ ሲሆን መካከለኛ አንባቢዎች 250 ቃላትን በደቂቃ እንዲሁም ዝግ ብለው የሚያነቡ 150 ቃላትን በደቂቃ የሚያነቡ ናቸው።

በፍጥነት ማንበብ ከጉዳዩ ይልቅ ጥቅሙ እጅግ የላቀ ነው። የተለያዩ የትምህርት አይነቶችን በአጭር ጊዜ ለማንበብ እንዲሁም የተለያዩ ስልቶችን ተጠቅመው ለምሳሌ ፈጣን የአይን እንቅስቃሴን በመጠቀም እያንዳንዱን ቃል በተናጠል በዘለለ ድርብ ቃላትን፣ ሀረጎችንና አረፍተገገሮችን ብሎም ከዛም ባለፈ መልኩ ለመረዳት በፍጥነት ማንባብ ጠቀሜታው የጎላ ነው። በፍጥነት ማንባብ ላይ የተደረጉ ጥናቶች እንደሚጠቁሙት በአንድ ቋንቋ የማንበብ

ፍጥነት መጨመር በሌላ ቋንቋ የማንበብ ፍጥነት እንደሚጨምር ይገልጻሉ። ይህም ከአፍ መፍቻ ቋንቋ ወደ እንግሊዝኛና ከእንግሊዝኛ ወደ አፍ መፍቻ ቋንቋ ላይ ተሞክሯል።

የማንበብ ፍጥነትን መለማመድ በራስ የመተማመንን ብቃት ማጎልበት ነው። ስለዚህ ተማሪዎችን በፍጥነት ማንበብ ማስቻል በራስ መተማመን ችሎታቸውን ማጎልበት ስለሆነ ይህ ደግሞ የማንበብ ፍጥነት አንዱ ጠቀሜታ መሆኑን ያሳያል ኔሽን (2009)።

ኔሽን (2009) ፍራስርን(2007) ጠቅሰው እንደገለጹት፣ በፍጥነት ማንበብ ደካማ ጎን ይኖረዋል በፍጥነት ለማንበብ የሚደረገው ግፊት የጭንቀት መንስኤ ሲሆን ይችላል እንዲህ ያለው ጫና ደግሞ ተማሪዎች በማንበብ የሚያገኙትን ደስታ ይቀንሰዋል ይህ ደግሞ የተማሪዎችን የማንበብ ተነሳሽነት ሊቀንሰው ይችላል በማለት ይገልጻሉ።

የፍጥነት ማንበብን በተመለከተ የተለያዩ ጥናቶች ተካሂደዋል ለምሳሌ ቸንግና ኔሽን (2009) የማንበብ ፍጥነትን ብቻ ለመለካት ምርምር ያካሄዱ ሲሆን ጥሩ ምሳሌ ነው። ጥናቱ በጊዜ የተገደበ ንባብ የማንበብ ፍጥነትን ለማሻሻል ምንም ዓይነት ውጤታማ እንደነበር የመረመሩ ሲሆን የጥናታቸው ውጤት እንዳሳየው ሁሉም ተሳታፊዎች ማለት ይቻላል የማንበብ ፍጥነታቸውን በአማካይ 52% አሻሽለው ተገኝተዋል።

ቸንግ (2010) በሌላ በኩል የማንበብ ፍጥነትና የአንብቦ መረዳት ግንዛቤን የሚለካ ተጨማሪ ጥናት አድርጓል። የጥናቱ ውጤት እንዳሳየው ሁለቱም የመከራ ቡድኑና በቁጥጥር ቡድኑ ላይ በማንበብ ፍጥነትና በአንብቦ መረዳት ችሎታቸው ላይ መሻሻል የታየ ሲሆን ነገር ግን በመከራ ቡድኑ ላይ ከቁጥጥር ቡድኑ እጅግ በላቀ ደረጃ መሻሻል ታይቷል።

ሌላው በቸንግ (2010) የተደረገው ጥናት በጊዜ የተገደበ ንባብና ተደጋጋሚ የቃል ንባብ በማንበብ ፍጥነትና በአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ያለውን ተጽእኖ መርምረዋል። የማንበብ ፍጥነትን ማሻሻል የተማሪዎችን ምንባብ ፍጥነትና አንብቦ መረዳት ለማሻሻል ያለውን ውጤትና ለውጡ እስከ ስድስት ሳምንታት ያለውን የማይለዋወጥ ባህሪ አጥንተዋል። የጥናቱ ውጤት እንደሚጠቁመው ምንም እንኳን ሁለቱም የጥናቱ ተጠኝዎች ለውጥ ያሳዩ ቢሆንም በተገደበ ሰዓት እንዲለማመዱ የተደረጉ የጥናቱ ቡድን አባላት በከፍተኛ ሁኔታ ለውጥ አሳይተዋል። የቸንግ (2010) ውጤትን ከግምት ውስጥ በማስገባት በጊዜ የተገደበ ንባብ በማንበብ ፍጥነትና በአንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ ዘላቂና ከፍተኛ ውጤት አለው ሊባል ይችላል።

ትራንስ ኔሽን (2014) በጊዜ የተገደበ ንባብ ትምህርት በተማሪዎችን የፍጥነት ማንባብ፣ አንብቦ መረዳት እንዲሁም የማስታወስ ችሎታ ላይ ያለውን ለመለካ ጥናታቸውን አካሂደዋል። የጥናቱ ውጤት ከአሁን በፊት ከተደረጉት ተመሳሳይ ጥናቶች ጋር ተመሳሳይ ውጤት ያለው ሲሆን ተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት ትምህርት የሚማሩ ከሆነ በፍጥነት ማንባብ ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ማሻሻል የችላሉ ብሎ መደመደም ይቻላል።

የዚህ ጥናት ንድፈሃሳባዊ መነሻ ከላቦርጌና ሳሙኤልስ (1974) የማንባብ ፍጥነታዊ የመረጃ ማቀናበሪያ ሞዴል መሠረቱ የቀደምት የስነ ባህሪና የስነትምህርት ሞዴል ከሆነው የፈጣን የማንባብ የመረጃ ማሰናጃ ሞዴል (automatic information processing model) ሲሆን ትኩረቱም የፍጥነት ጠቀሜታ የማንባብትምህርት ሂደት ነው። ይህ ሞዴል አምስት ዋና ዋና ክፍሎችን ያቀፈ ነው እነሱም፡- ትኩረት፣ የእይታ ትውስታ፣ የድምጽ ትውስታ፣ የትርጉም ትውስታና ኤፒሶዲክ ትውስታ ናቸው።

ትኩረት መስጠት አንዱና መሰረታዊው የፍጥነት ማንባብ ማሳለጫ ስልት ሲሆን፣ የሚያመለክተውም አንድ አንባቢ በሚያነበበት ጊዜ ከሚያነበው ይዘት ላይ መረጃን ለማግኘት የሚጠቀምበትን የግንዛቤ ደረጃ ነው። አንባቢው እንዴት ትኩረት ሰጥቶ እንደሚያነብ ለመረዳት በመጀመሪያ ጎልማሳና ጀምሪ አንባቢዎች እንዴት ነው ተግባራዊ የሚያደርጉት የሚለውን መገንዘብ አስፈላጊ ነው።

በሳሙኤል፣ካሚልና ሌሎች(2002) እንደተጠቀመው፣ ጀምሪ አንባቢዎች በመጀመሪያ የፊደሎችን ምስላዊ ገፅታ መለየትና ማስታወስ ቀጥለውም የተፃፈውን ድምጽና ምስላቸውን በማቀናጀት ማንባብ መቻል አለባቸው ። ይህ የመግለጽና የመረዳት ጥምር ጥረት የጀምሪ ተማሪዎችን የትኩረት አቅም ሊጨምር ይችላል ነገር ግን ሁለቱን ሂደቶች ማለትም መለየትና መገንዘብ በአንድ ጊዜ ለመተግበር ሊያስቸግር ይችላል፤ምክንያቱም ተማሪው ጀምሪ ከመሆኑ የተነሳ የፊደሉን ቅርጽ ቢለይም ድምጹን ግን ላያስታውስ ይችላል። ታዲያ ይህንን ችግር ለመቅረፍ ተማሪዎች የትኩረት ስልታቸውን መቀየር ያስፈልጋቸዋል። ይህን ስልት ተግባራዊ ለማድረግ ደግሞ በመጀመሪያ ትኩረታቸውን መለየት (decode) ላይ ያደርጋሉ። የመለየት ሂደቱ ከተጠናቀቀ በኋላ ትርጉሙን ለመረዳት ትኩረታቸውን ያደርጋሉ። ምንም እንኳን የትኩረት መቀያየር ለተማሪዎች የማንባብ ግንዛቤ አስፈላጊ ቢሆንም፣ ብዙ ጊዜ

የሚፈጅ ነው። መለየትንና ማንበብ በአንድ ጊዜ የመተግበር አቅም የሌላቸው ጀማሪ አንባቢዎች ፈጣን ያልሆኑ (non-automatic) አንባቢዎች በመሆናቸው ለማንበብ ትኩረት የሚሰጣቸው በቅደምተከተል ማለትም፤ በመጀመሪያ ቃላትን መለየት ቀጥሎ የማንበብ ግንዛቤ ላይ ትኩረት ሊሰጡ ይገባል። ፈጣን (automatic) የሆኑ በሳል አንባቢዎች በተቃራኒው ሁለቱንም በአንድ ጊዜ መለየትና አንብቦ መረዳት ይችላሉ።

ምስላዊ ትውስታ በጽሁፉ ላይ የተፃፈውን ጽሁፍ በማይት የማስታወስ ሂደት ነው። በምስላዊ ትውስታ ውስጥ የተለያዩ መጠንና ቅርጾችን (sizes & shapes)፣ መለያ ባህሪ (distinctive feature)፣ ፊደልን (letters)፣ የፊደልንና ቃላትን አጻጻፍ (spelling & word pattern) ሊገኙ ይችላሉ። በመጀመሪያ በማንበብ ደረጃ ላይ፣ የቋንቋ ፊደላትን ከማወቃቸው በፊት፣ ልዩ ባህሪያቸውን ይለያሉ። እነዚህ ልዩ ባህሪያት ከለዩ በኋላ ቀስበቀስ ወደ ፊደል መለየት ይሸጋገራሉ፤ በቂ ልምምድ እንዲያደርጉ በማድረግም ፊደላትን አቀናጅተው ቃላትን መመስረት ይችላሉ፤ ይህም ቃሉን በምስል እንዲለዩት በማድረግ የቃሉን ፊደላትና ቃሉን ራሱን በማየት ብቻ እንዲያነቡት ያስችላቸዋል ይችላሉ ሳሙኤልስና ካሚልና ሌሎችም (2002)።

የድምፅ ትውስታ መለያ ባህሪ (distinctive feature)፣ ድምፆች (phonemes) ቀለሞችንና (syllables)፣ ምዕላዶችን (morphemes) ያካትታል። የድምጽ ትውስታ የእይታና የትርጉም ወይም ፍቺ ትውስታ ሂደቶች ይገኛሉ። ወደ ትርጉም ሂደት ከመግባት በፊት፣ ስለ ፊደላት ድምጽ፣ ቀለም ወይም ከስንት ቀለም ተከፍለው እንደሚነበቡ እንዲሁም ምዕላዶች ወይም ቃሉ ከስንት መከፈል እንዳለበት መገንዘብና ድምጽ አውጥቶ ማንበብ ሂደትን ማለፍ ያስፈልጋል ሳሙኤልስ፣ ካሚልና ሌሎችም (2002)።

ኤፒሶዲክ ትውስታ ከሰዎች፣ ከነገሮች፣ ከጊዜጋር የተያያዙ ክስተቶችን የማስታወስ ሂደት ሲሆን ተማሪዎች ትርጉምን ከመለየታቸው በፊት ቃሉን ወይም ሃረጉን ከአሁን ቀደም ከሚያውቁት ክስተቶች ጋር በማዋሃድ የሚለዩበት ሂደት ነው። ለምሳሌ መቸ፣ የትቦታ ለሚሉት ጥያቄዎች ምላሻ ለመስጠት የምናስታውስበት ሂደት ነው ሳሙኤልስ፣ ካሚልና ሌሎችም (2002)።

እንደ ሳሙኤልስ፣ ካሚልና ሌሎችም (2002) የትርጉም ትውስታ የላበርጌና ሳሙኤልስ (1974) ሞዴልን በግልጽ ያስረዳ የመጨረሻው ክፍል ሲሆን የትርጉም ትውስታ ስለ አለም ያለንን አጠቃላይ እውቀት የያዘነው ነው። ለምሳሌ ስለምናነበው ጽሁፍ ይዘት ያለን ጠቅላላ ግንዛቤ

ነው። ተማሪዎች ለንባብ የቀረበላቸው ይዘት ከእነሱ ጠቅላላ እውቀት ጋር የማይስማማ ከሆነ የማንበብ ፍጥነታቸው ላይ ተጽእኖ ይኖረዋል።

የተማሪዎችን የማንበብ ፍጥነት መጨመር ረጅም የማንበብ ተግባራትን በአጭር ጊዜ ለማጠናቀቅ በጣም አስፈላጊ ጉዳይ ነው። ለዚህ ስልጠና ወይም ልምምድ ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነታቸውን እንዲያሳድጉ ያስችላቸዋል። በተጨማሪም፣ ተማሪዎች በፍጥነት ማንበብ ከቻሉ፣ የበለጠ ለማንበብ ይነሳሳሉ። አንደርሰን (1999) የማንበብ ፍጥነትን ለማሻሻል የሚከተሉትን ተግባራት እንዲተገበሩ ይመክራሉ። የመጀመሪያው ተማሪዎች አንድ ጽሑፍ ይሰጣቸዋል ይህንን ጽሑፍ በ60 ሰከንድ ወይም አንድ ደቂቃ እንዲያነቡ ይደረጋል በዚህ ጊዜ የቻሉትን ያህል ጽሑፍ ካነበቡ በኋላ ምን ያህል ቃላት እንዳነበቡ ይይዛሉ፤ እንደገና ለ60 ሰከንዶች ከመጀመሪያ ጀምረው ያነባሉ አሁንም ለውጡን ያያሉ፤ እንደገና አሁንም ለሶስተኛ፣ ለአራተኛ ጊዜ እየደጋገሙ በመለማመድ የማንበብ ፍጥነት ደረጃቸውን ያሻሽላሉ። የዚህ ልምምድ ዋና አላማ በመጀመሪያ ፍጥነታቸው ደጋግመው ያነበቡትን ጽሑፍ በፍጥነት በማንበብ ወደ አዲሱ የፅሁፍ ክፍል በቀላሉ መሸጋገር ይችላሉ። ዓይኖቻቸው በፍጥነት ከለመዱት ፅሁፍ ክፍል በ60 ሰከንዶች ወደ አልደረሱበት የጽሁፉ ክፍል በማሸጋገር ፈጣን አንባቢዎች እንዲሆኑ ያስችላቸዋል። የድግግሞሽ ንባብ ሁለተኛው የተማሪዎችን ምንባብ ፍጥነት ለማሳደግ ሚተገበሩ ተግባር ሲሆን ተማሪዎቹ የላቀ የማንበብ ፍጥነት መስፈርት እስኪያገኙ ድረስ የሚሰጣቸውን አጭር ፅሁፍ ደጋግመው እንዲያነቡ ማድረግ። ለምሳሌ 100 ቃላት ያለውን ፅሁፍ አራት ጊዜ በሁለት ደቂቃ ውስጥ እንዲያነቡ ይደረጋል። መስፈርቱም 200 ቃላት በደቂቃና 70 በመቶ አንብቦ መረዳት አማካኝ ሆኖ ከክፍል ክፍል ደረጃ ሊለያይ ይችላል።

በተጨማሪም በክፍል የሚመራ ንባብ ሲሆን እንደአንደርሰን (1999) አገላለጽ፣ የክፍል ተማሪዎች ከእያንዳንዳቸው የማንበብ ፍጥነት አማካይ በመነሳት ከፍ አድርገው ምን ያህል ቃላትን በደቂቃ ማንበብ እንችላለን በማለት ከፍተኛውን ግብ ያቅዳሉ። መምህሩ ለማንበብ የሚፈቀደውን ጊዜ ይቆጣጠራል ። የሚነበቡትን ፅሁፎች በተመለከተ፣ በእያንዳንዱ የፅሁፉ 100ኛው ቃላት ቀጥሎ ባለው ቃል ጠርዝ ላይ ምልክት ይደረጋል። ቀጥሎ መምህሩ ተማሪዎች ማንበብ እንዲጀምሩ ካደረገ በኋላ ባስቀመጡት ግብ መሰረት አንዱን ምልክት አንብበው የጨረሱ ስለሆነ ወደሚቀጥለው ምልክት እንዲሸጋገሩ የድምጽ ምልክት በማሰማት ተግባራቱን ያከናውናል። ለምሳሌ ተማሪዎች 150 ቃላትን በደቂቃ እናነባለን ብለው ግብ

ቢነድፉ መምህሩ በየደቂቃ ልዩነት 100 ቃላትን ማንበብ ስላለባቸው በየደቂቃው ምልክት በማሰማት ወደ ሚቀጥለው ማንባብ እንዲሸጋገሩ ያደርጋል፤ ደቂቃው ሲሞላ በማስቆም በተደጋጋሚ ተግባራዊ በማድረግ የተማሪዎችን ፍጥነት እንዲሻሻል አስተዋጽኦው የጎላ ነው።

በመጨረሻም በራስ የሚመራ ንባብ ተማሪዎች በደቂቃ ምን ያህል ቃላትን ማንበብ እንደሚችሉ የግላቸውን የማንበብ ፍጥነት ምጣኔ ለምሳሌ 180 ቃላትን በደቂቃ እንዲያስቀምጡ በማድረግ በመምህሩ ድጋፍ እየተደረገላቸው ልምምድ የሚያደርጉበት ተግባር ነው። በዚህ መሠረት የፍጥነት ግባቸውን ለማሳካት በግላቸው በክፍል ውስጥ እየደጋገሙ ይለማመዳሉ።

ከላይ ከተጠቀሱት ተግባራት በተጨማሪ ኑታል(1982) የማንበብ ፍጥነትን ለማሻሻል የዳሰሳና የጥልቅ ንባብ ስልቶች የፍጥነት ማንበብን ያሻሽላሉ በማለት ይመክራሉ።

ከዚህ በላይ በተደረጉ አለማቀፋዊ ጥናቶችና ሌሎችም በዚህ ጥናት በተመሳሳይ ይዘታቸው ምክንያት ያልተዳሰሱ ጥናቶች የማንበብ ፍጥነት ከአንብቦ መረዳት ችሎታ ጋር ያለውን ተዛምዶ እንዲሁም የፍጥነት ማንባብ ትምህርት ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነትና አንብቦ መረዳት ችሎታ ላይ የሚያመጣውን ለውጥ ወይም አስተዋጽኦ ትኩረት ሰጥተው ያጠኑ ነበሩ። ነገር ግን የማንበብ ፍጥነትን በተናጠል በማጥናት ተማሪዎች በክፍል ደረጃቸው እንዲኖራቸው የሚጠበቅባቸውን የማንበብ ፍጥነት ያለበትን ደረጃ ለመለየት የተካሄደ ጥናት የለም ማለት ይቻላል፤ የማንበብ ፍጥነትን በተመለከተ ጥናቱ በተካሄደበት በኢትዮጵያ ደረጃም እንደ አጥኝዋ ቅኝት የተካሄደ ጥናት አላገኘችም። በትምህርት ስርአቱ ለማንባብ ፍጥነት የተሰጠው ትኩረት ብዙም አይደለም፤ በትምህርት ቤቶች ደረጃም መምህራን የማንበብ ክህሎት ለማስተማር ከሚጠቀሙባቸው ስልቶች አንዱ ሆኖ ሳለ ክህሉ በመማር ማስተማር ሂደቱ ሙሉ በሙሉ የተተወ ሆኖ ይገኛል። ይህ ጥናትም ለሌሎች ተመራማሪዎች መነሻ ሆኖ በማገልገል ለዘርፉ ትኩረት እንዲሰጥ ያደርጋል ተብሎ ይታመናል።

ምዕራፍ ሦስት፣ የአጠናን ዘዴ

3.1. የጥናቱ ስልት

ይህ ጥናት ገላጭ የምርምር ስልትን የተከተለ ሲሆን ከፍጥነት-ሎታ መለኪያ ፈተና የሚገኙ መረጃዎች በአሀዝና በገለፃ አማካይነት ቀርበዋል።

3.2 የጥናቱ ተሳታፊዎች

ይህ ጥናት በአማራ ክልል በደቡብ ጎንደር ዞን በወረታ ከተማ አስተዳደር የተካሄደ ነው። ከተማ አስተዳደሩ በዓላማተኮር የንሞና አመራረጥ ዘዴ ተመርጧል። ለዚህም ምክንያቱ አጥኝቶ በከተማ አስተዳደሩ ካሉት ሶስት የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤቶች ውስጥ በአንዱ የምትሰራ በመሆኑና የጥናቱን ትግበራ በተገቢው መልኩ ለማካሄድ ስለሚረዳ ነው። በመሆኑም ጥናቱ የሚካሄደው በሁሉም የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤቶች ውስጥ ሲሆን አጥኝቶ ለበርካታ አመታት በወረዳው በአማርኛ ቋንቋ መምህርነት የሰራች በመሆኑ የችግሩን መኖር በቅርበት ስላስተዋለች ነው።

በዚህ ከተማ አስተዳደር በትምህርት ዘመኑ በንሞና ከተመረጡ ሁሉም የመንግስት የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት-ቤቶች ውስጥ 506 ስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ተመዝግበው በመማር ላይ ይገኛሉ። ከእነዚህም ተማሪዎች ውስጥ 185 ወንዶችና 321 ሴቶች በዘጠኝ የመማሪያ ክፍሎች ማለትም በአማካይ በአንድ ክፍል 56 ተማሪዎች ተመዝግበው በመማር ላይ ይገኛሉ። በመሆኑም የጥናቱ ተሳታፊዎች ቁጥር ብዙ ስለሆነና ከችግሩ ተመሳሳይነት አንፃር በእኩል ዕድል ሰጭ ናሙና ዘዴ እንዲሁም ጥናቱ በፈተና ላይ ስለተመሰረተ የጥናቱን አስተማማኝነትና ተገቢነት ለመጠበቅ የተማሪዎችን ቁጥርና የመማሪያ ክፍሎችን መወሰን የግድ ነበር። በዚህ ምክንያት አጥኝቶ ከዘጠኙ የስድስተኛ ክፍል መማሪያ ክፍሎች ውስጥ በአምስቱ ላይ ብቻ በዓላማተኮር ንሞና ዘዴ ለማጥናት ወስናለች። ስለዚህ ከዘጠኙ የመማሪያ ክፍሎች ውስጥ እጣ በማስገባት በእኩል ዕድል ሰጭ ናሙና ዘዴ የዱድመኝ የመጀመሪያ ደረጃ የ6ኛ 'ለ' ና 'መ፣ የወረታ የመጀመሪያ ደረጃ የ6ኛ 'ሀ' ና 'መ' እንዲሁም የእስቴ በር የመጀመሪያ ደረጃ የ6ኛ 'ሀ' መማሪያ ክፍሎች

በንሞናነት ተመርጠዋል። የእስቴ በር የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትቤት አንድ የ6ኛ መማሪያ ክፍል ብቻ በመኖሩ በአጠቃላይ የንሞና ስልት ተካቷል።

በዱድመኝ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትቤት በ6ኛ 'ለ'ና 'መ' ክፍል በአጠቃላይ 92 ተማሪዎች፣ በወረታ የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትቤት በ6ኛ 'ሀ'ና 'መ' ክፍል በአጠቃላይ 102 ተማሪዎችና በእስቴ በር የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርትቤት በ6ኛ 'ሀ' ክፍል 40 ተማሪዎች በድምሩ 234 ተማሪዎች በመማር ላይ ይገኛሉ። የጥናቱን ተሳታፊዎች ለመምረጥ ከአያንዳንዱ ክፍል 25 በመቶ ያክል ተማሪዎችን በአጠቃላይ 59 ተሳታፊዎች በዕኩል ዕድል ሰጭ ንሞና ዘዴ በአጣ እንዲለዩ በማድረግ ተመርጠዋል።

3.3 የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያዎች

የዚህ ጥናት ዋናኛ የመረጃ መሰብሰቢያ መሳሪያ ፈተና ነው።

3.3.1 ፈተና

ለዚህ ጥናት ፈተና በመረጃ መሰብሰቢያነት ሲመረጥ በአዲሱ ስርዓተ-ትምህርት በስድስተኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ የተማሪ መጽሐፍ ውስጥ የተካተቱትን ምንባቦች መሰረት በማድረግ የማንበብ ፍጥነትን ለመመዘን እንዲያስችል ተደርጎ ተዘጋጅቷል።

የተማሪዎቹን የማንበብ ፍጥነት እንዲመዘኑ ተደርገው ሶስት ምንባቦችም ለፈተና ተዘጋጅተዋል። ሁሉም ምንባቦች ከስድስተኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መማሪያ መጽሐፍ ላይ ለማስተማሪያነት እንዲያመች መጠነኛ ማሻሻያ ተደርጎባቸው የተወሰዱ ናቸው። የመጀመሪያው ጽሁፍ 244፣ ሁለተኛው 230 እንዲሁም ሶስተኛው ጽሁፍ 247 ቃላት የያዙ ናቸው (አባሪ አንድ፣ ሁለትና ሶስት ላይ ይመልከቱ)።

በእነዚህ ጽሁፎች የተሳታፊዎች የማንበብ ፍጥነታቸው የተፈተሽ ሲሆን ለምንባብ ፈተና የተመረጡትን ምንባቦች ትክክለኛነትና አስተማማኝነት ለመለካት በአቅራቢያው በሚገኘው ለጥናቱ ባልተመረጠው የወረታ ሁለተኛና መሰናዶ ትምህርትቤት በሚገኙ ሁለተኛ ዲግሪ ባላቸው የአማርኛ ቋንቋ መምህራን ጽሁፉ ከክፍል ደረጃቸው የተወሰደ ቢሆንም ከርዝማኔውና ፍጥነትን ከመለካቱ አንፃር እንዲገመገሙት ተደርጓል።

ለማንባብ ፈተናው አተገባበር ያመች ዘንድ አጥኝዋ ፈተናውን ለመፈተን የሚያግዟትን ሁለት መምህራን በመምረጥ ይሁንታ አግኝታለች። በመሆኑም ለተመረጡ ሁለት የአማርኛ ቋንቋ መምህራን በማንባብ ፍጥነት አፈታተን ሂደቱ ዙሪያ ለአራት ሰዓት ስልጠና ሰጥታለች። በተመረጡት ትምህርትቤቶች በጥናቱ ከሚሳተፉ ተጠኝ ተማሪዎች ጋርም ውይይት ተደርጓል፤ የጋራ መግባባት ላይ በመድረስም በተቃራኒ ፈረቃቸው በትምህርትቤቶች ቅጥር ግቢ በጧት ፈረቃ ከሦስት ሰዓት እስከአራት ሰዓት በከሰዓት ፈረቃ ደግሞ ከስምንት ሰዓት እስከዘጠኝ ሰዓት ፈተናውን ተሰጥቷል። በመሆኑም በአንድ ደቂቃ ውስጥ ምንያህል ቃላትን በትክክል እንዳነበቡ በመቁጠርና በመመዘን ተግባራዊ ተደርጓል።

የማንባብ ፍጥነትን ለመለካት ተማሪዎች የተሰጣቸውን ጽሁፍ ለአንድ ደቂቃ እንዲያነቡ ሲደረግ ያለምንም ስህተት በትክክል ያነበቡትን፣ ስህተታቸውን አስተካክለው ያነበቡትን፣ በደጋገምም በትክክል ያነበቡትን ቃላት በመቁጠር በደቂቃ ምን ያህል ቃላትን እንዳነበቡ መመዘን ተችሏል። ነገር ግን አንድን ቃል በሶስት ሰከንድ ውስጥ ማንባብ አለመቻል፣ ቃሉን አሳስቶ ማንባብ፣ በሌላ ቃል ተክቶ ማንባብ፣ መዝለል፣ የሌሉ ቃላትን መጨመር እንዲሁም የቃላትን ቅደም ተከተል ማዛባት እንደ ስህተት ስለሚቆጠር በደቂቃ ውስጥ እንደተነበቡ ሆነው አይቆጠርም። ስለዚህ በዚህ ጥናት የተማሪዎችን የማንባብ ፍጥነት ለመመዘን አጥኝዋ የሚከተሉት የፈተና ሂደቶች ተግባራዊ አድርጋለች።

በመጀመሪያ ከአዲሱ የስድስተኛ ክፍል የአማርኛ ቋንቋ መማሪያ መጽሐፍ ውስጥ ሦስት ምንባቦችን በመምረጥ በተሳታፊ ተማሪዎች ቁጥር ልክ ተባዝቶ ተሰጥቷል። ቀጥሎም መዛኝ መምህራን የሰዓት ቁጥጥርን (Stopwatch) በመጠቀም ጀምር/ጀምሪ የሚል ምልክት በማሰማት ወይም ምልክት በመስጠት የማያውቁትን ቃል መዛኝ መምህሩ/ መምህርቷ እንደምትነግራቸው በማስገንዘብ እንዲዘጋጁ ተደርጓል። ምንባቡን ሲያነቡም ድምፃቸውን ከፍ አድርገው እንዲያነቡ በማድረግ ተግባራዊ ተደርጓል። ተማሪዎቹ በሚያነቡበት ወቅት አንድን ቃል በሶስት ሰከንድ ውስጥ ማንባብ አለመቻል፣ ቃሉን አሳስቶ ማንባብ፣ በሌላ ቃል ተክቶ ማንባብ፣ ቃሉን መዝለል፣ የሌሉ ቃላትን መጨመር እንዲሁም የቃላትን ቅደምተከተል የማዛባት ስህተት ሲፈጠር፣ ስህተት በተፈጠረበት ቃል ወይም ሃረግ ላይ የሰረዘ ምልክት(/) በማድረግ ደቂቃው አስኪሞላ ድረስ ምዘናው ተከናውኗል።

በመጨረሻም አንድ ደቂቃ ሲሞላ ተማሪው/ተማሪዋ የደረሰበት/ችበት የጽሁፍን ክፍል፣ ቃል ወይም ሃረግ ፊት ለፊት ላይ የቅንፍ ምልክት (]) በማድረግ መዝጋት፣ ተማሪው/ዋ ግን ምንባቡን አንብቦ እስኪጨርስ/ እስክትጨርስ ድረስ መጠበቅ፣ ደቂቃው ከሞላ በኋላ የተነበቡት ቃላት አልተቆጠሩም። ይህ ከተከናወነ በኋላ ቀሪው ተግባር በሦሥቱም ምንባቦች በትክክል የተነበቡ ቃላትን ብዛት በመመዝገብ ሂደት ተግባራዊ ተደርጓል። በሦሥቱ ምንባቦች የተመዘገቡትን የእያንዳንዱን ተሳታፊ ተማሪ ውጤት በመደመርና ለሦስት በማካፈል በአማካይ በደቂቃ ያነበበው/ያነበበችው ቃል ተሰልጿል። በሶስቱ የፍጥነት ንባብ ፈተናዎች በደቂቃ የተነበቡትን በማስላት ለትንተና ቀርቧል።

3.4 የአጠናን ሂደት

ጥናቱ በወረታ ከተማ አስተዳደር ውስጥ ለዋናው ጥናት ከተመረጡት የዱድመኝ፣ የወረታና የእስቴበር የመጀመሪያ ደረጃ ትምህርት ቤቶች አጥኝቶ በአካል በመሄድ የርዕሳነመምህራንን ፈቃድ ጠይቃለች። ይሁንታ ከተገኘ በኋላ መረጃውን ለመሰብሰብ ከተባባሪ የአማርኛ ቋንቋ መምህራንና ርዕሳነመምህራን ጋር በመገናኘት ስለጥናቱ ዓላማና አስፈላጊነት ግንዛቤ ተፈጥሯል። በተጨማሪም ለጥናቱ ተሳታፊ ከሆኑት የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ጋር ውይይት በማድረግ ስለጥናቱ ዓላማና አስፈላጊነት ማብራሪያ በመስጠት እነሱን የሚመለከተው መረጃ ሁሉ በምስጢር ተይዞ ለጥናቱ ዓላማ ብቻ እንደሚውል ግንዛቤ ተፈጥሮላቸዋል። ማለትም ለጥናቱ ተሳታፊ ተደርገው የተመረጡት ተማሪዎች ከመጀመሪያው እስከመጨረሻው ድረስ እንዲቀጥሉ ለማስቻል በቂ የግንዛቤ ፈጠራ ተደርጓል።

የፈተና አፈታተን ሂደቱም፣ በመጀመሪያ ሶስት አጫጭር ጽሁፎችን ከተማሪዎች የክፍል ደረጃ አንፃር መምረጥና የጽሁፎቹን ሁለት ቅጅ በማዘጋጀት አንዱ ለተማሪው ሌላኛው ለፈታኛ መከታተያ እንድደርስ ተደርጓል። በመቀጠል እያንዳንዱ ተማሪ ምንባቡን ድምፅ በማሰማት አንዲያነቡ በማደረግ በደቂቃ ውስጥ ምን ያህል ቃላት እንዳነበቡ በመመዝገብ ሁሉም ተጠኝዎች ሦስት ምንባቦችን ለሦስት ጊዜ በተለያዩ የፈተና መርሃግብሮች በመፈተን በሶስቱም የምንባብ ፈተናዎች የተመዘገበውን አማካይ ውጤት በማስላት የተማሪው የማንበብ ፍጥነት ደረጃ ተተንትኗል። ለዚህም ያመች ዘንድ አጥኝቶ ፈተና የሚሰጥበትን ቦታ፣ ቀንና ሰዓት ከተጠኝዎች ጋር በመወያየት አመቻችታለች። ፈተናውም በሳምንት አንድ ጊዜ እንዲሰጥ ተደርጓል።

3.5 የመረጃ አተናተን ዘዴ

ለዚህ ጥናት በፈተና አማካኝነት ከተማሪዎች የተሰበሰቡትን መረጃዎች ጥናቱ ከሚመረምራቸው መሰረታዊ ጥያቄዎች አንጻር ተደራጅተው ተተንትነዋል። በዚህም መሰረት የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት ምን እንደሚመስል ለማወቅ ተጠኚዎች የተሰጣቸውን ምንባብ በምን ያህል ደቂቃ ምን ያህል ቃላት እንዳነበቡ፤ ምን ያህሉን እንደተሳሳቱና ምን ያህሉን በትክክል እንዳነበቡ በመመዘገብ በሶስቱ የማንበብ ፈተናዎች ላይ ትኩረት ተደርጓል።

የማንበብ ፍጥነት ፈተና መረጃ አተናተን ሂደቱም በእያንዳንዱ ምንባብ እያንዳንዱ ተማሪ በደቂቃ ያነበበው ቃላት ብዛት፤ በደቂቃ ካነበቧቸው ቃላት ውስጥ በስህተት የተነበቡት ቃላት ይቀነስና በትክክል የተነበበውን የቃላት ብዛት በማስላት በሰንጠረዥ አማካኝነት ተመዝግቧል። ይህም ተማሪው/ዋ በደቂቃ ምን ያህል ቃላት በትክክል እንዳነበበ/ች ይጠቁማል። ይህ ሂደት በሦስቱም ምንባቦች ላይ ተግባራዊ ተደርጎልኋል። በሦስቱም ጽሁፎች በደቂቃ ውስጥ የተነበቡ ጠቅላላ ቃላት ተደምረው ለሶስት በማካፈል አማካይ ውጤቱ ተሰልቶ ተመዝግቧል። በሶስቱ ጽሁፎች በስህተት የተነበቡ ቃላት ብዛት ተደምሮ ለሦስት በማካፈል አማካይ ውጤቱ ከተሰላ በኋላ፤ ጠቅላላ በሶስቱም ጽሁፎች በደቂቃ የተነበበ አማካይ የቃላት ብዛት ላይ በስህተት የተነበቡ ቃላት አማካይ ውጤት ሲቀነስ በሦስቱም ጽሁፎች አማካይ የማንበብ ፍጥነት በደቂቃ ምን ያህል እንደሆነ በማስላት ከአማካይ በታችና በላይ የሆነውን ውጤት በአሀዘና በአማካይ ተተንትኗል።

የእያንዳንዱ ፈተና ውጤት መረጃ በግራፍ ከቀረበ በኋላ በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይና በታች የተነበበ በማለት በመቶኛና በድግግሞሽ ተተንትኖ ቀርቧል። በተጨማሪም ውጤቱ በገላጭ ስታትስቲካዊ ትንተና ስልት የውጤቱ አማካይ (Mean)ና መደበኛ ልይይት (standard deviation) አማካኝነት ተተንትኖ ቀርቧል። መደበኛ ልይይቱ በተማሪዎች ውጤት መካከል ያለውን ልዩነት ለማሳየት ጥቅም ላይ የዋለ ሲሆን የኮፊሽንት ልይይት ማለትም መደበኛ ልይይቱ ለአማካይ ውጤቱ ተካፍሎ በሚገኘው ውጤት መሰረት ከ1 በላይ የተገኘ ውጤት ከፍተኛ፤ ከ1 በታች ዝቅተኛና 0 ሆኖ የተገኘ ውጤት ደግሞ ምንም አይነት ልይይት የለውም በማለት ተተንትኗል።

ምዕራፍ አራት፤ የመረጃ ትንተና

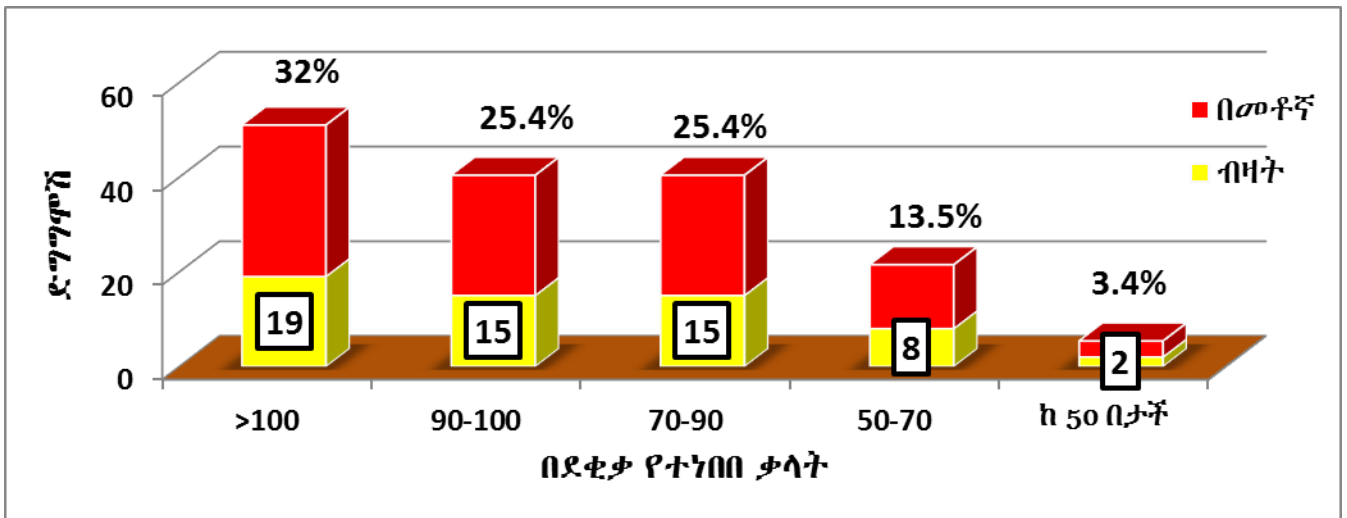
4.1 የፍጥነት ማንባብ ውጤት ትንተና

በዚህ ምዕራፍ አጥኝቶ በንሞናነት ከተመረጡ 59 ተተኪሪ ተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት ደረጃ ምን ላይ እንዳለ ለመለየት የተጠቀመችበት የፍጥነት ማንባብ ፈተና ውጤት ትንተና ቀርቧል።

መረጃዎችን ለመሰብሰብ ተግባር ላይ የዋለው በተለያዩ ጊዜያት ለተተኪሪ ተማሪዎች የቀረቡ ሶስት የፍጥነት ማንባብ ፈተናዎች አማካይ ሲሆን የመጀመሪያው የፍጥነት ማንባብ ፈተና 244 ቃላትን፤ ሁለተኛው ፈተና 230 ቃላትንና ሶስተኛው የፍጥነት ማንባብ ፈተና ደግሞ 247 ቃላትን የያዙ ናቸው።

የተተኪሪ ተማሪዎችን የፍጥነት ማንባብ ችሎታ ለመመዘን ተተኪሪ ተማሪዎች በሶስቱም ዕቃዎች ያነበቡት ቃላት በደቂቃ ምን ያህል እንደሆነ በግራፍ እየቀረበ በድግግሞሽና በመቶኛ በአማካይ በፍጥነት ያነበቡ ወይም በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይ ያነበቡ ወይም በደቂቃ ከ100 ቃላት በታች ያነበቡ ወይም ዘንግተኛ አንባቢዎች በማለት በሰንጠረዥ እንዲሁም በግራፍ ቀርቦ በአማካይ እንዲሁም በመደበኛ ልይይት (SPSS) ተሰልቶ እንደሚከተለው ቀርቧል።

4.1.1 የፈተና አንድ የማንባብ ፍጥነት

ከላይ በግራፉ እንደተመለከተው 32 በመቶ የሚሆኑት ተማሪዎች በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይ ያነበቡ ሲሆን ይህም በ19 ተማሪዎች የተነበበ ነው። ከዚህ በተጨማሪም 3.4 በመቶ

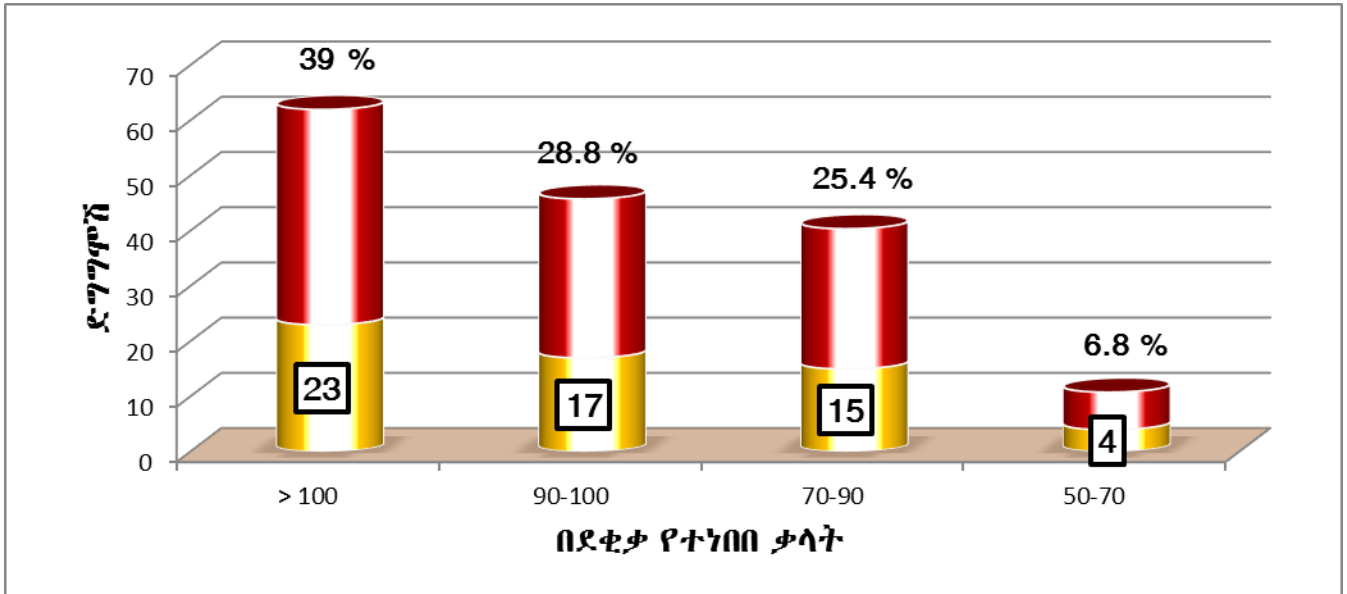
የሚሆኑት ደግሞ በደቂቃ ከ50 ቃላት በታች ያነበቡ ሆነው ተገኝተዋል። ይህም በ2 ተማሪዎች ብቻ የተመዘገበ ሲሆን በአጠቃላይ 68 % የሚሆኑት በደቂቃ ከ100 ቃላት በታች በማንበባቸው በክፍል ደረጃቸው አንፃር ሲታይ አብዛኛው ተማሪ ዝቅተኛ የማንበብ ፍጥነት እንዳላቸው ተረጋግጧል።

ሰንጠረዥ 1 : የምንባብ አንድ ፍጥነት ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ

በደቂቃ የተነበበ ውጤት	ብዛት	ዝቅተኛ የተመዘገበ ውጤት	ከፍተኛ የተመዘገበ ውጤት	ድምር	አማካይ	መደበኛ ልይይት
	59	46	112	5194	88	17.161

በሰንጠረዥ አንድ የተተኪሪ ተማሪዎች የፍጥነት ማንባብ ውጤት በገላጭ ስታትስቲክስ ተሰልቶ ቀርቧል። መረጃው እንደሚያሳየው በደቂቃ የተነበበው ከፍተኛው ፍጥነት 112 ቃላትን በደቂቃ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ 46 ቃላትን በደቂቃ በማንበብ ነው። የተማሪዎች አማካይ የፍጥነት ማንባብ ውጤት 88 ቃላትን በደቂቃ ያነበቡ መሆናቸውን ያሳያል። ይህም ከክፍል ደረጃቸው አንፃር ሲታይ ዝቅተኛ ሆኖ የተመዘገበ መሆኑን አሳይቷል። መደበኛ ልይይቱ(17.161) ከአማካይ ውጤቱ በታች ወይም ልዩነት ኮፊሻንቱ (coefficient of variation) (0.19) ከ1 በታች ሆኖ ተገኝቷል። ይህም ዝቅተኛ መደበኛ ልይይት ተብሎ ይወሰዳል። ዝቅተኛ መደበኛ ልይይቱ የሚያስረዳው በእያንዳንዱ ተማሪ የፍጥነት ማንባብ ውጤት መካከል ያለው ልዩነት በጣም የተቀራረበ መሆኑንና በተማሪዎች መካከል ያለው የማንበብ ፍጥነት ልዩነቱ ጠባብ መሆኑን ይጠቁማል።

4.1.2 የፈተና ሁለት የማንባብ ፍጥነት

ከላይ በግራፉ እንደተመለከተው 39 % የሚሆኑት ተማሪዎች በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይ ያነበቡ ሲሆን ይህም በ23 ተማሪዎች የተነበበ ነው። ከዚህ በተጨማሪም 61 በመቶ የሚሆኑት ደግሞ በደቂቃ ከ100 ቃላት በታች ያነበቡ ሆነው ተገኝተዋል። ይህም በ36 ተማሪዎች የተመዘገበ ሲሆን በክፍል ደረጃቸው አንፃር ሲታይ አብዛኛው ተማሪ ዝቅተኛ የማንባብ ፍጥነት ላይ እንደሚገኙ ተረጋግጧል።

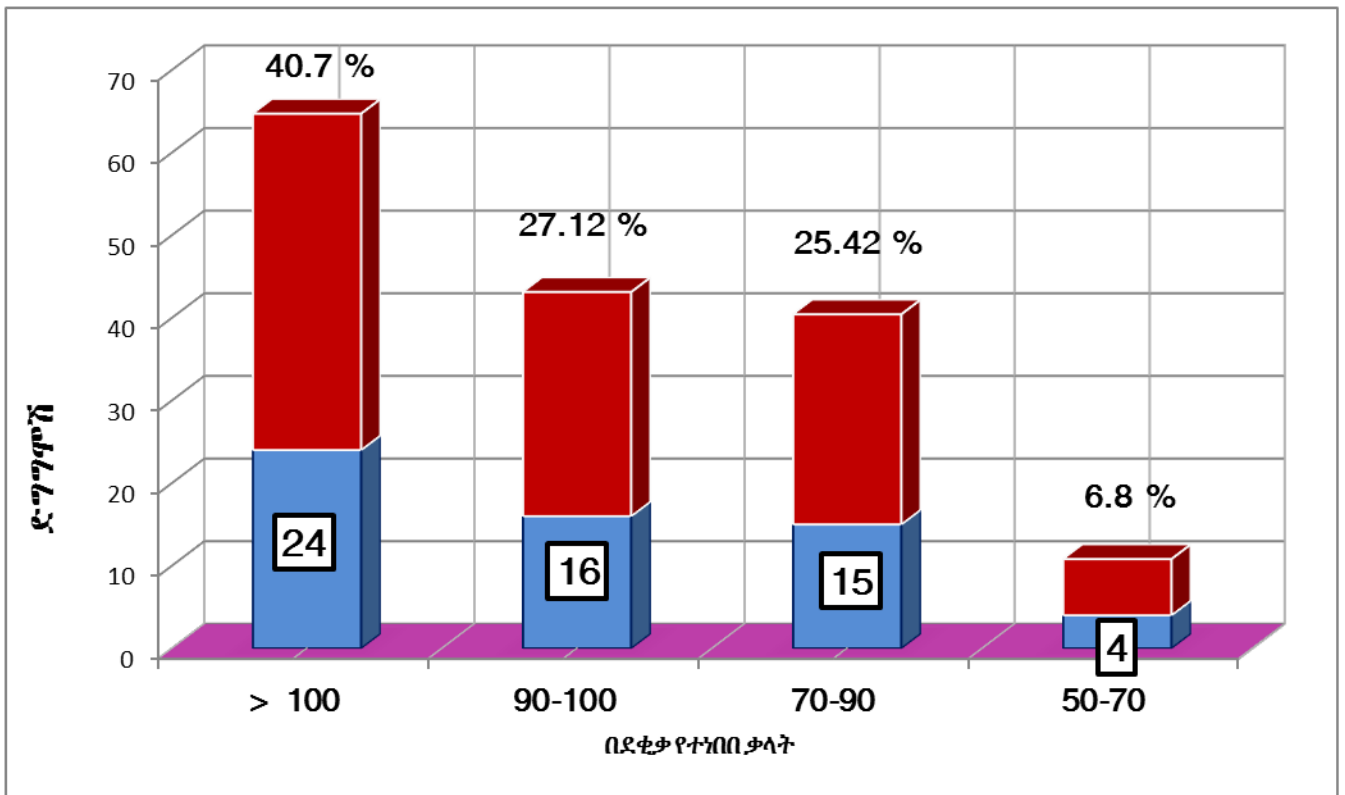
ሰንጠረዥ 2: የማንባብ ሁለት ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ

ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ						
	ብዛት	ዝቅተኛ የተመዘገበ ውጤት	ከፍተኛ የተመዘገበ ውጤት	ድምር	አማካይ	መደበኛ ልይይት
በደቂቃ የተነበበ ውጤት	59	44	113	5303	90	15.649

በሰንጠረዥ ሁለት የተተኪሪ ተማሪዎች የፍጥነት ማንባብ ውጤት በገላጭ ስታትስቲክስ ተሰልቶ ቀርቧል። መረጃው እንደሚያሳየው በደቂቃ የተነበበው ከፍተኛው የማንባብ ፍጥነት

113 ቃላትን በደቂቃ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ 46 ቃላትን በደቂቃ በማንበብ ተመዝግቧል። አማካይ የፍጥነት ማንባብ ውጤት 90 ቃላትን በደቂቃ ያነበቡ መሆናቸውን ያሳያል። ይህም ከክፍል ደረጃቸው አንጻር ሲታይ ዝቅተኛ የፍጥነት ደረጃ ላይ መሆናቸውን አሳይቷል። መደበኛ ልይይቱ (15.649) ሲሆን ከአማካይ ውጤቱ በታች ወይም የልዩነት ኮፊሻንቱ (coefficient of variation) = (0.173) ይህም ከ1 በታች ሆኖ ተገኝቷል። ይህም ዝቅተኛ መደበኛ ልይይት ተብሎ ይወሰዳል። መደበኛ ልይይቱ የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት በአብዛኛው ተመሳሳይ መሆኑን ያሳያል ወይም በእያንዳንዱ ተማሪ የፍጥነት ማንባብ ውጤት መካከል ያለው ልዩነት በጣም የተቀራረበ መሆኑን ይጠቁማል።

4.1.3 የፈተና ሶስት የማንባብ ፍጥነት

ከላይ በግራፉ እንደተመለከተው 40.7 % የሚሆኑት ተማሪዎች በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይ ያነበቡ ሲሆን ይህም በ24 ተማሪዎች የተነበበ ነው። ከዚህ በተጨማሪም 60 በመቶ የሚሆኑት ደግሞ በደቂቃ ከ100 ቃላት በታች ያነበቡ ሆነው ተገኝተዋል። ይህም በ35

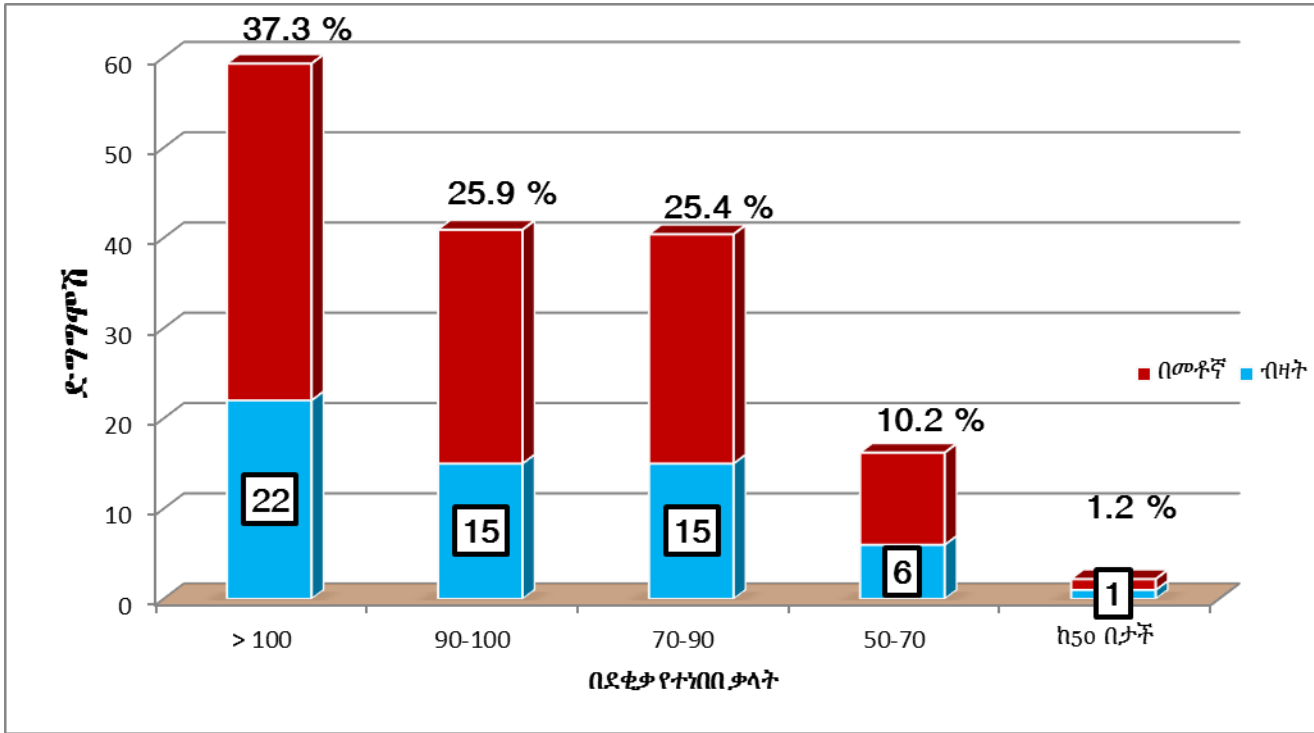
ተማሪዎች የተመዘገበ ሲሆን በክፍል ደረጃቸው አንፃር ሲታይ አብዛኛው ተማሪ ዝቅተኛ የማንባብ ፍጥነት ላይ እንደሚገኙ ተረጋግጧል።

ሰንጠረዥ 3: የምንባብ ሶስት ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ

ገላጭ ስታትስቲካዊ መረጃ						
	የንሞና ብዛት	ዝቅተኛ የተመዘገበ ውጤት	ከፍተኛ የተመዘገበ ውጤት	ድምር	አማካይ (Mean)	መደበኛ ልይይት (Std. Deviation)
በደቂቃ የተነበበ ውጤት	59	50	115	5518	93.53	15.430

በሰንጠረዥ ሶስት የተተኪሪ ተማሪዎች የፍጥነት ማንባብ ውጤት በገላጭ ስታትስቲክስ ቀርቧል። መረጃው እንደሚያሳየው በደቂቃ የተነበበው ከፍተኛው የማንባብ ፍጥነት 115 ቃላትን በደቂቃ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ 50 ቃላትን በደቂቃ በማንባብ ነው። ይህ ውጤት ከፈተና አንድና ሁለት አንፃር ሲታይ መሻሻል አሳይቷል። የተማሪዎች አማካይ የፍጥነት ማንባብ ውጤት $(93.53) = 94$ ቃላትን በደቂቃ ያነበቡ መሆናቸውን ያሳያል። ይህም በክፍል ደረጃቸው ማንባብ ከሚገባቸው የፍጥነት ደረጃ በታች ሆኖ የተመዘገበ መሆኑን አሳይቷል። መደበኛ ልይይቱ (15.430) ከአማካይ ውጤቱ በታች ወይም የልዩነት ኮፊሻንቱ (coefficient of variation) $= (0.16)$ ውጤቱም ከ1 በታች ሆኖ ተገኝቷል። ይህም ዝቅተኛ መደበኛ ልይይት ነው። ዝቅተኛ መደበኛ ልይይት በእያንዳንዱ ተማሪ የፍጥነት ማንባብ ውጤት መካከል ያለው ልዩነት በጣም የተቀራረበ መሆኑንና ከአማካይ ውጤቱ ዙሪያ እንደሚገኝ ይጠቁማል።

4.1.2 አማካይ የፍጥነት ማንባብ ውጤት

ከላይ በግራፉ እንደተመለከተው በሶስቱም ፈተናዎች በደቂቃ ምን ያህል ቃላትን እንዳነበቡ በብዛትና በመቶኛ በግልጽ ተመላክቷል። ከመረጃው መገንዘብ የሚቻለው ፈተናውን ከተፈተኑት 59 ተማሪዎች መካከል 22 (37.3%) ተማሪዎች በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይ አንብበው ተገኝተዋል ። 15 (25.9%) የሚሆኑት ደግሞ በደቂቃ ከ90 እስከ 100 ቃላትን ያነበቡ ሲሆን 15(25%) ተማሪዎች ከ70 እስከ 90 ቃላትን በማንበብ ተመዘግቧል። ቀሪዎች6(10.2%) ተፈታኞች ከ 50 እስከ 70 ቃላትን በደቂቃ ሲያነቡ 1 (1.2%) ተማሪ ደግሞ ከ50 ቃላት በታች በማንበብ ተመዘግቧል።

የጥናቱ ውጤት እንደሚያሳየው 22 ተጠኝዎች ወይም (37.3%) የሆኑት ብቻ በደቂቃ ከ100 ቃላት በላይ ያነበቡ ቢሆንም በነዚህም የተመዘገበው ውጤት እንደሚያሳየው የማንባብ ፍጥነታቸው ከሚፈለገው ደረጃ ላይ ደርሷል ለማለት አያስደፍርም። ቀሪዎቹ 63 ከመቶ የሚሆኑት ከ100 ቃላት በታች አንብበዋል።ይህም በተጠኝዎች የተመዘገበው የማንባብ ፍጥነታቸው የሚያመላክተን ከክፍል ደረጃቸው አንፃር ሲታይ በጣም የወረደና ዝቅተኛ ደረጃ ላይ ያለ መሆኑን ያሳያል። በመሆኑም ከተገለጸው ውጤት አኳያ አብዛኛው

ተማሪ በጣም ዝቅተኛ በሚባል ሁኔታ የማንባብ ፍጥነት ላይ ያሉ መሆኑን መረዳት ይቻላል።

ሰንጠረዥ 4: የተተኪሪ ተማሪዎች አማካይ የማንባብ ፍጥነትን የሚያሳይ መረጃ

ገላጭ ስታትስቲካል መረጃ						
	ብዛት	ዝቅተኛ የተመዘገበ ውጤት	ከፍተኛ የተመዘገበ ውጤት	ድምር	አማካይ	መደበኛ ልይይት
በደቂቃ የተነበበ ውጤት	59	48	111	5342	90.55	15.137

በሰንጠረዥ አራት የተተኪሪ ተማሪዎች የፍጥነት ማንባብ ውጤት በገላጭ ስታትስቲክስ ቀርቧል። መረጃው እንደሚያሳየው በደቂቃ የተነበበው ከፍተኛው የማንባብ ፍጥነት 111 ቃላትን በደቂቃ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ 48 ቃላትን በደቂቃ በማንባብ ነው። የተማሪዎች አማካይ የፍጥነት ማንባብ ውጤት $(90.55) = 91$ ቃላትን በደቂቃ ያነበቡ መሆናቸውን ያሳያል። ይህም በክፍል ደረጃቸው ማንባብ ከሚገባቸው የፍጥነት ደረጃ በታች ሆኖ የተመዘገበ መሆኑን አሳይቷል። መደበኛ ልይይቱ (15.137) ከአማካይ ውጤቱ በታች ወይም የልዩነት ኮፊሻንቱ (coefficient of variation) (0.17) ከ1 በታች ሆኖ ተገኝቷል። ይህም ዝቅተኛ መደበኛ ልይይት ነው። ዝቅተኛ መደበኛ ልይይት ትርጉም የሚያሳየው በእያንዳንዱ ተማሪ የፍጥነት ማንባብ ውጤት መካከል ያለው ልዩነት በጣም የተቀራረበ መሆኑንና ጉልህ ልዩነት አለመኖሩን አሳይቷል።

4.2 የጥናቱ ውጤት ማብራሪያ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች የማንባብ ፍጥነትን መፈተሽ ሲሆን ተግባራዊ ለማድረግም በፍጥነት ንባብ አማካኝነት መረጃው ተሰብስቧል። የተሰበሰቡትን መረጃዎች በምዕራፍ አራት ንዑስ ክፍል 4.1 ስር በቀረቡ ሰንጠረዦች መሰረት ቀርቦ ተተንትኗል።

የጥናቱ ተተኪሪ ተማሪዎች በተለያዩ ጊዜያት በተሰጡ ሶስት የፍጥነት ንባቦች አማካኝነት ተመዘኑዋል። በመጀመሪያው የፍጥነት ንባብ ፈተና ከፍተኛው የተነበበው የቃላት ብዛት 112 ቃላት በደቂቃ ሲሆን ዝቅተኛው ደግሞ 46 ቃላት በደቂቃ ነው። በሁለተኛው የምዘና ፈተና

ከፍተኛው 113 ቃላት ሲሆን ዝቅተኛው 44 ቃላት በደቂቃ ተመዝግቧል። በመጨረሻም በሶስተኛው ምዘና ፈተና ከፍተኛው 115 ቃላትና ዝቅተኛው 50 ቃላትን በደቂቃ በማንበብ ምንባብ ፍጥነት ውጤታቸው ያሳያል።

የሶስቱም ፈተናዎች አማካይ የፍጥነት ንባብ ውጤት ከፍተኛው የምንባብ ፍጥነት በደቂቃ 111 ቃላትን በማንበብ ሲሆን ዝቅተኛው ፍጥነት 48 ቃላትን በማንበብ አብዛኛው 63 % የሆኑት ከ100 ቃላት በታች በማንበብ የተገኘ ሲሆን የተማሪዎች የምንባብ ፍጥነት አሳሳቢ ደረጃ ላይ መገኘቱን ያሳያል። ይህም እድሜያቸው ከ11 እስከ 14 የሆኑ የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ሊኖራቸው የሚገባውን ማንበብ የፍጥነት ደረጃ ያላሳኩና እጅግ በጣም ዝቅተኛ የፍጥነት ምንባብ ችሎታ ያላቸው መሆኑን ይጠቁማል። በተጨማሪም የተማሪዎች ምንባብ ፍጥነት አሁንም ፊደላትን ከመቁጠር የዘለለ አለመሆኑንና በንባብ ክህላቸው ላይ ቀላል የማይባል አሉታዊ ተጽእኖ በመፍጠር በትምህርታቸው ደካማ አፈፃፀም ሊኖራቸው እንደሚችል መገመት ይቻላል።

የዚህ ጥናት ውጤት ከቴሮግሌንና ሃድሰን (2006) አገላለጽ አኳያ ተቃራኒ ሆኖ ይገኛል። ምክንያቱም ምሁራኑ እንደሚሉት ከሆነ በፍጥነት ማንበብ ችሎታ ያላቸው ተማሪዎች በአንድ ደቂቃ በተቻለ መጠን ትክክለኛነቱን ሳያዛቡ በርካታ ቃላትን ማንበብ መቻል ይጠበቅባቸዋል። የአሁኑ ጥናት ውጤት ደግሞ የምሁራኑን ሃሳብ ይቃረናል።

እንደፒያጀ (2011) ጥናት አስተያየት፣ አንድ አንባቢ የፍጥነት ንባብ ችሎታን ለመጎናጸፍ በመጀመሪያ ደረጃ ከቃላት ምስረታና ልየታ ትግል መውጣት አለበት በማለት ተማሪዎች ቃላትን ከለዩና መመስረት ከቻሉ በኋላ ቃላትን በፍጥነት የማንበብ ችሎታ ሊኖራቸው እንደሚገባ ይገልጻል።

በአጠቃላይ የማንበብ ፍጥነት ላይ መሰረት አድርገው የተከናወኑ በርካታ የቀደምት ጥናቶች እንደሚያሳዩት የማንበብ ፍጥነት መሰረት ታች ባሉ ክፍሎች ላይ የሚጣል ነው። በዚህም መሰረት አጥኝቶ በወረታ ከተማ ሁሉም የመንግስት አንደኛ ደረጃ ትምህርት-ቤቶች የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች ላይ ያደረገቸው ጥናት አማካይና መደበኛ ልይይት ውጤት መረዳት እንደሚቻለውም የማንበብ ፍጥነት ችሎታቸው በተመሳሳይና ዝቅተኛ ደረጃ ላይ ያለ እንደሆነና የማንበብ ትምህርት የተሰጠው ትኩረት ዝቅተኛ ሆኖ አግኝታቸዋል።

ምዕራፍ አምስት፣ ማጠቃለያ፣ መደምደሚያና አስተያየት

በዚህ ጥናት የጥናቱ ዳራ፣ ክለሳ ድርሳናት፣ የአጠናን ዘዴና የጥናቱ ውጤት ትንተና እንዲሁም የውጤት ማብራሪያ እንደ ቅደምተከተላቸው ከአንድ አስከ አራት ባሉት ምዕራፎች ተዳሰዋል። በዚህ ምዕራፍ ደግሞ የጥናቱ ማጠቃለያ፣ መደምደሚያ፣ አስተያየትና የመፍትሄ ሃሳቦች ቀርበዋል።

5.1 ማጠቃለያ

የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች የማንበብ ፍጥነትን መፈተሽ ነው። የጥናቱን ዓላማ ለማሳካት አሳሻ የምርምር ስልት ጥቅም ላይ ውሏል።

ጥናቱ በአመች ንሞና ዘዴ በተመረጠው በወረታ ከተማ አስተዳደር በሚገኙ ሁሉም የመጀመሪያ ደረጃ ሙሉ ሳይክል ትምህርት ቤቶች ተካሂዷል። የስድስተኛ ክፍል ተማሪዎች የዚህ ጥናት ተጠኝዎች ሲሆኑ በእኩል እድል ሰጭ ንሞና ስልት የተመረጡ 59 ተተኪሪ ተማሪዎች ናቸው።

ለጥናቱ መረጃ መሰብሰቢያነት አገልግሎት ላይ የዋለው የፍጥነት ማንባብ ፈተና ነው። ፈተናው የተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት በደቂቃ ወይም ንባቡን በማንበብ በአንድ ደቂቃ ውስጥ ምን ያክል ቃላትን እንዳነበቡ በሶስት የፍጥነት ንባብ ፈተናዎች አማካኝነት በመፈተን መረጃዎች ለመሰብሰብ ጥቅም ላይ ውሏል። በመሆኑም የጥናቱ ውጤት እንደሚያመለክተው የተማሪዎች የሶስቱ የፍጥነት ፈተናዎች አማካይ፣ በደቂቃ 90.55 ቃላት ሲሆን እጅግ በጣም ዝቅተኛ የማንባብ ፍጥነት ደረጃ ላይ መሆናቸውን አሳይቷል።

5.2 መደምደሚያ

የዚህ ጥናት ዓላማ የተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት ያለበትን ደረጃ ለመፈተሽ ሲሆን በፍጥነት ንባብ ፈተና አማካኝነት የተሰበሰበው መረጃ ተተንትኖ በተገኘው ውጤት መሰረት የሚከተሉት መደምደሚያዎች ተሰጥተዋል፡-

የማንባብ ፍጥነት በተማሪዎች ዘንድ ዝቅተኛ ደረጃ ላይ መገኘቱ በተማሪዎች የማንባብ ችሎታ ላይ አሉታዊ ተጽእኖ ሊያሳድር የሚችል በመሆኑ ችግሩ ትኩረት አግኝቶ ተማሪዎች ፈጣን አንባቢ እንዲሆኑ የሚታዘቡበት ስልት ያስፈልጋል። ከዚህ አንጻር የተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት ዝቅተኛ ገጽታ መቀየር አለበት።

የተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት ለሚሚሩት የአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ብቻ ሳይሆን ለሌሎች ትምህርቶችም የሚኖረው ጠቀሜታ ከፍተኛ ስለሆነ አሁን ያለው የተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት አነስተኛ መሆን በሌሎች የትምህርት ዓይነቶች የሚኖራው ውጤት ላይ አሉታዊ ተጽእኖው የጎላ ይሆናል። ይህ ሁኔታ ተሻሽሎ የተማሪዎች የማንባብ ፍጥነት ደረጃቸው ሊያድግ ይገባዋል። በመጨረሻም ሌሎች አጥኝዎች ሌሎችን ተላውጦዎች በማካተት ጥናት ቢያካሂዱባቸው መልካም ነው።

5.3 አስተያየት

አንድን በጽሁፍ የቀረበን ሃሳብ በተገቢው ፍጥነት አንብበን መረዳት መቻል ማለት አለም የደረሰችበትን የዕድገት ደረጃና ስልጣኔ በቀላሉ ማወቅ መቻል መሆኑን ልንረዳ ይገባል። ስለዚህ የዓለማችን ታላላቅ አገሮች ከደረሱበት የስልጣኔ ደረጃ ለመድረስ ማንባብን ዋና ቁልፍ መሳሪያ ማድረግ ተገቢ ነው። የማንባብ ስልቶችንም በፍጥነት በማንባብ በጽሁፍ የቀረበን መልዕክት በፍጥነት አንብቦ ፈጣን ምላሽ መስጠት የማንባብ ክህል መሰረታዊ ብቃት መሆኑን ከዚህ ጥናት የምንጨፍጠው ግንዛቤ ነው። በመሆኑም የዚህ ጥናት ዋና ዓላማ የተማሪዎችን የማንባብ ፍጥነት ያለበትን ደረጃ መፈተሽ ነበር። በዚህም መሰረት በፍጥነት ንባብ ፈተና አማካኝነት የተሰበሰበው መረጃ ተተንትኖ በተገኘው ውጤት መሰረት የታየውን የተማሪዎችን የማንባብ ፍጥነት ችግር ለመቅረፍ የሚከተሉት አስተዋጽኦ ሊያደርጉ ይችላሉ የተባሉ አስተያየቶች ተሰጥተዋል፡-

- በአማርኛ ምንባብ ፍጥነት ለማሻሻል የሚያግዙ የማስተማሪያ ስነዘዴዎች ተግባራዊ የሚደረጉበት ሁኔታ ቢመቻችና ለንባብ ክህል ትኩረት ቢሰጥ፤
- በአማርኛ ቋንቋ ትምህርት ምንባብ ፍጥነትን ለማሻሻል በመማር ማስተማር ሂደቱ ያለው አተገባበር ዝቅተኛ ትኩረት የተሰጠው ሆኖ ስለሚገኝ ችግሩን ለመቅረፍ ተከታታይነት ያለው የድጋፍ ስርዓት ስለሚያስፈልግ ትኩረት ተሰጥቶ ተግባራዊ ቢደረግ፤
- መምህራንን ተማሪዎች የፍጥነት ንባብ ልምዳቸውን እንዲያጎለብቱ በክፍል ውስጥ ከሚማሩት ውጪ ሌሎች ምንባቦችን እንዲያነቡ በማድረግ ምንባብ ፍጥነታቸውን እንዲያሻሽሉ ቢያበረታቷቸው፤
- ለመምህራን በማንበብ ክህል ላይ በጥልቀት ለውጥ ሊያመጣ በሚችል መልኩ ተከታታይ ስልጠና ቢሰጥ፤
- የቋንቋ መማሪያ መጽሐፍት ሲዘጋጁ የተማሪዎችን የፍጥነት ንባብ ችሎታ በሚያዳበር መልኩ ቢዘጋጁ፤
- የትምህርትቤት ርዕሰ መምህራ፣ ሱፐርቫይዘሮችና የትምህርት ባለሙያዎች በመማር ማስተማር ሂደቱ በኩል የሚታዩ የተለያዩ ምንባብ ክህል ችግሮች ክትትል በማድረግ ችግሮችን ለመቅረፍ ሙያዊና አስተዳደራዊ ድጋፎችን በማድረግ የበኩላቸውን ኃላፊነት ቢወጡ፤
- ወላጆች የተማሪዎችን ምንባብ ፍጥነት ለማሳደግ እንዲቻል በቤት ውስጥ ለልጆቻቸው መጻሕፍትን ገዝተው በማቅረብ ዘወትር እንዲያነቡ ክትትልና ድጋፋቸው ሳይለይ የማንበብ ተነሳሽነታቸውን ከፍተኛ የሚያደርጉበት ሁኔታ ቢመቻች፡፡
- የአገሪቱ የትምህርት ፖሊሲ የአካሄድ አቅጣጫው በየጊዜው እየተፈተሽ መሻሻል ያለበት እየተሻሻለ መሄድ በሚችልበት መልኩ የሚተገበርበት ሁኔታ ቢመቻች፤
- የተማሪዎች ምንባብ ፍጥነት ለማወቅ በተሰጠው ፈተና ተማሪዎች አማካይ በደቂቃ ምን ያህል ቃላት እንደሚያነቡ የታወቀ ሲሆን ምንባብ ፍጥነታቸው ከክፍል ደረጃቸው አንፃር ሲታይ አጅግ በጣም ዝቅተኛ በመሆኑ የሚጠበቅባቸውን ፍጥነት ጠብቀው እንዲያነቡ ተከታታይነት ያለው የልምምድ ስርዓት ተዘርግቶ በእየጊዜው ያላቸውን የፍጥነት ደረጃ ራሳቸው እየገመገሙ የሚማሩበት ሁኔታ ቢመቻችላቸው የተሻለ ለውጥ ያሳያሉ የሚል እምነት አለኝ፡፡

- በተጨማሪም ሁሉም የሚመለከታቸው የሙያው ባለቤቶች ከወዲሁ ሊረዱት የሚገባ ጉዳይ የትምህርት ስርዓቱ ቀዳሚ ዓላማ ተማሪዎች በቋንቋው ማንበብና መጻፍ እንዲችሉ ማስቻል ሲሆን አሁን እየታየ ያለው የማንበብ ችግር በተለይም በዚህ ጥናት የተገኘው ዘገምተኛ የማንበብ ፍጥነት ችግር ምክንያት የመምህራን ደርሻ የጎላ ቢሆንም የትምህርትቤት አስተዳደሮች፣ ከክልል እስከ ወረዳ የሚገኙ የትምህርት ባለሙያዎችና የተማሪ ወላጆች ክትትልና ድጋፍ ባለመኖሩ የተነሳ መሆኑን አጠነው የጋራ የሆነ ርብርብ ሊያደርጉ ይገባል የሚል እምነት አለኝ።
- በመጨረሻም የተማሪዎች የማንበብ ፍጥነት አጅግ በጣም ዝቅተኛ እንደሆነ በዚህ ጥናት ተረጋግጧል፤ በመሆኑም የጥናቱ ውጤት ይህ ይሁን እንጅ የችግሩ መሰረታዊ ምክንያት ምን እንደሆነና በተማሪዎች የማንበብ ክህሎት ላይ የመጣው ተጽእኖ ምን እንደሆነ ሌሎች የዘርፉ አጥኝዎች ጥልቅና ሰፊ ጥናት ቢያደርጉ መልካም ነው።

ዋቢዎች

መኮንን ናና።(2000)። በአዊኛ አፋቸውን የፈቱ የ8ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ አንብቦ የመረዳት ችሎታ ግምገማ። ለሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ አዲስ አበባ (ያልታተመ)።

ተሾመ ፎርሲዶ። (1997)። በካምባታ ጠምባሮ ዞን የሚገኙ የሁለተኛ ደረጃ የ10ኛ ክፍል ተማሪዎች በአማርኛ አንብቦ የመረዳት ችሎታቸውና የማንበብ ፍጥነታቸው።የሁለተኛ ዲግሪ ማሟያ የቀረበ ጥናት፣ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ፣ አዲስ አበባ (ያልታተመ)።

ትምህርት ሚኒስትር (2007)። አማርኛ እንደ አፍመፍቻ ቋንቋ የመምህራን ማሰልጠኛ ማንዋል። አዲስ አበባ፣ ትምህርት ሚኒስትር

Anderson, N.J. (1999) *Improving Reading Speed Activities For Classroom English Teaching Forum* vol.37,no.2 April.

Anderson, r.c. etal.(1988).*Growth in Reading and How Children Spend their Time Outside of School*. Reading ResearchQuarterly,23(3).pp.285-303.<http://www.tureboread.com/>.

Baudoin, Margaret E; Bober, Ellen S.; Clarke, Mark A.; Dobson, Barbara K. and Silberstein, Sandra 1994. *Reader's Choice*. Michigan: University Of Michigan Press.

Bell .T, (2001), Extensive Reading: Speed and Comprehension, The reading Matrix, vol.1, No.1,Retrieved from <http://www.readingmatrix.com/articles/bell/article.pdf>

Carver, R. (1990). Reading Rate: A review of research and theory. San Diego: Academic press

Champeau de Lopez, C.L. (1993).*Developing Reading speed*. English Teaching Forum, 31(1), (pp50/51)

Chang A. C.S, College H.W (2010), the effect of a time reading activity on EFL learners: Speedcomprehension, and perception .*Reading in a Foreign Language Journal*, V.22, No.2, Pp.284-303.Retrieved August 03,2011from <http://www.eric.ed.gov/> ERICweb portal / RecordDetail? accno= EJ901548

Ethiopia Early Grade Reading Assessment. (2010). *Data analytic report: Language and early learning*. Ethiopia: USAID Ethiopia.

Ehri, L. C. (1991). Flurkey (2006), Learning to read and spell words. In L.Rieben & C.A. Perfetti (Eds.), *Learning to read and its implications* (pp. \57–73). Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- Fraser, C. A. (2007). Reading rate in L1 Mandarin and L2 English across five reading tasks. *The Modern Language Journal*, 91, 372–394.
- Fuchs, D., & Fuchs, L.S. (2006). *Introduction to response –to-intervention: What, Why, and how valid is it*. *Reading Research Quarterly*, 41, 93-99. Retrieved August 5, 2011 from: <http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/recordDetail?Accno=EJ780372>
- Fuchs, Hops, and Jenkins 2001). *Oral reading fluency as an indicator of reading competence: a theoretical, empirical, and historical analysis*. *Scientific Studies of Reading*, 5, 239-256.
- Good & Kaminski (2002) (Jenkins & Jewell 1993 Parker, Hasbrouck & Tindal, 1992 Skinner 1998) The maze as a classroom-based Reading measure: Construction methods, reliability, and validity. *Journal of special Education*, 195-218
- Gough, P.B. Hoover, W.A. & Peterson, C.C. (1996). *Reading comprehension difficulties: Process and intervention*, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Grabe & Stoler (2002). *Teaching and Researching Reading*. Harlow: Pearson Education.
- Hyland, K. (2002). *Genre: Language, Context, and literacy*. *Annual Review of Applied Linguistics* 22, 113-135
- Hasbrouck, J., & Tindal, G. (2017). Brysbaert (2019) An update to compiled ORF norms \ (Technical Report No. 1702). Eugene, OR, Behavioral Research and Teaching, University of Oregon
- Hudson, R., Trogler, R. (2006). An examination of a small-group decoding intervention for struggling readers: Comparing accuracy and automaticity criteria, *Learning Disabilities Research and Practice*, 26(1), 15-27. doi: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1540-5826.2010.00321.x>
- Iwahori (2008) Iwahori, Y. (2008). Developing reading fluency: A study of extensive reading in EFL. *Reading In a Foreign Language*, 20, 70-91. Retrieved Jun 13, 2011 from <http://nflrc.hawaii.edu/rfl/April2008/iwahori/iwahori.html>
- Kame'enui, E. J., & Simmons, D. C. (2001). Introduction to this special issue: The DNA of reading fluency. *Scientific Studies of Reading*, 5, 203–210.
- Kuhn, M.R. (2005). *A comparative study of small group fluency instruction*. *Reading Psychology*, 26(2), 127-146. doi:10.1080/02702710590930492
- Kuhn, M.R. and Levy, L. (2015). *What is fluent reading?* New York, NY: Guilford Publication

- Kuhn, M.R. & Stahl, S.A. (2003). Fluency: A Review of Developmental and Remedial Practices. *Journal of Educational Psychology*. Vol. 95, No. 1, pp. 3-21.
- LaBerge, D., & Samuels, S.J. (1974). *Towards a theory of automatic information processing in reading*. *Cognitive Psychology*, 6, 293-323.
- Lindsay and Knight (2006:70-71) *Learning & Teaching English*. Oxford: Oxford University Press.
- Nathan, R.G. & Stanovich, K.E. (1991). *The Causes and Consequences of Differences in Reading Fluency: Theory in to Practice*. Vol. xxx, No. 3, pp. 176-184.
- Nation, P. (2009). *Reading faster*. *IJES*, vol. 9 (2), pp. 131-144
- Nelson, H. (1963). "Overcoming Reading Deficiencies at the College Level." *Journal of Developmental Reading*. Vol.6, P.P 238.
- Nuttall, C. (1982). *Teaching reading skills in a foreign language*. London: Heineman, Educational. Retrieve from [http://www.bzu.edu.pk/jrlanguages/Vol-5%202004/Ziauddin %20Khand-4.pdf](http://www.bzu.edu.pk/jrlanguages/Vol-5%202004/Ziauddin%20Khand-4.pdf)
- (2000) *Teaching Reading Skills for in a Foreign Language*. London: Henemann Educational Books.
- Paige, D.D. (2011). 16 minutes of "eyes-on-text" can make a difference: whole class choral reading as an adolescent fluency strategy. *Reading Horizons* 51,1-15. Retrieved from <http://web.ebscohost.com.pluma.sjfc.edu>
- Quinn, E., & Nation, I. S. P. (1974). *Speed reading: A course for learners of English*. Kuala Lumpur: Oxford University Press.
- Sheng, H.S (2000). "A Cognitive Model for Teaching Reading Comprehension." *English Teaching Forum* Vol. 38, No.4, October.
- Spear-Swerling and Stenberg (1996) *When Poor Readers Become "Learning Disabled"*. Boulder, CO: Westview Press.
- Samuels, S.J. (1979). ,Dowhower Monda and O'Shea 1990), Nation (2009) *The Method of Repeated Readings*. *The Reading Teacher*. Vol.32, No.4, pp.403-408.
- Stanovich, Keith E. (1991). "Word Recognition: Changing perspectives". In R. Barr, M.L. Kamil, P.B. Mosenthal and P.D. Pearson (eds.), *Handbook of Reading Research*, (Vol 2, pp. 418-453). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

ክባሪዎቻችን

አባሪ አንድ፡ የፍጥነት ማንባብ አንድ

ውበት

ውበት ዓይነት ዓይነት አለው። ውጫዊ ውበት አለ፤ ውስጣዊ ውበት አለ። የመልክ፣ የተክለሰውነት፣ የቀለም፣ ወዘተ ውበቶች ውጫዊ ውበቶች ናቸው። ከውጫዊው የሚበልጠውና ጎልቶ እንዲታይ የሚፈለገው ደግሞ ውስጣዊው ውበት ነው። ውስጣዊ ውበት ጥሩ ባህርይ፣ መልካም ሥነምግባር፣ ደግነት፣ ታማኝነትና የመሳሰሉትን ያካትታል። የሰዎችን ውጫዊ ውበት አጉልተው ከሚያሳዩ ነገሮች መካከል ዋነኞቹ የባህል ልብሶች ናቸው።

የባህል ልብሶቻችን ለእኛ ለኢትዮጵያዊያን የማንነታችን መገለጫዎቻችን ናቸው። አለባባሳችን ከሌሎች የዓለም ሕዝቦች የተለየን ያደርገናል። የትም ብንሄድ ባህላዊ አለባባሳችን ኢትዮጵያዊነታችንን ይገልጻል። የምንለብሰው የባህል ልብስ ከጎጃም፣ ከጎንደር፣ ከወሎ፣ ከሸዋ ወይም ከሌላው የኢትዮጵያ አካባቢ እንደመጣን የሚገልጽ መታወቂያችንና መዋቢያችን ነው። የባህል ልብስ መገለጫነቱ በሀገር ውስጥ ብቻ ሳይሆን በውጭ አገራትም ጭምር ነው። በየትኛውም የዓለም ክፍል ብንሄድ ከሌላው ሰው ተለይተን እንድንታይ የሚያደርገን ምልክታችን ነው። በአውሮፓ፣ በአሜሪካ፣ በኤስያ ወዘተ የሚኖርን ኢትዮጵያዊ የእኛ ሰው መሆኑን በቀላሉ የለበሰውን ባህላዊ ልብስ በማየት መለየት እንችላለን።

እነዚህ ባህላዊ ልብሶች የራሳችን የእደጥበብ ውጤቶች ናቸው። ጥሬ እቃዎቹም ሆነ ወደልብስነት ቀይረዎቹ ጥበቦች የኛው ናቸው። ዓይነተ-ብዙነታቸውም የሸማ ሠሪዎችን ጥበቦችን አጉልተው ያሳያሉ። በልብሶቹ ላይ የሚታዩት ጥልፎች፣ ጌጣጌጦችና ጥበቦች ህብር ፈጥረው ቀልብ የሚስቡት በእኛው ጥበቦች ተሠርተው ነው። በእኛው ተሠርተው ለእኛው ስለሚቀርቡ በራስ መተማመናችንን ከፍ ያደርጋሉ።

አብዛኞቹ ወደሀገራችን የሚመጡ ቱሪስቶች ልብሶቻችንን ይገዛሉ፤ ይለብሳሉ። የዚህም ምክንያቱ ከተፈጥሯዊ ጥጥ በቀጥታ የሚዘጋጁ ከመሆናቸውም በላይ ውበትና ምቹት ስላላቸውም ነው። በተጨማሪም ያገር ባህል ልብሶች በማንኛውም ጊዜ ሊለበሱ የሚችሉ በመሆናቸው ጠቀሜታም፣ ተመራጭነትም አላቸው። በእነዚህ ተመራጭነት ባላቸው ልብሶች ሁላችንም ልንኮራ ይገባል።

ዋናው ነገር የእኛ የሆነውን ለእኛው ጥቅም እንዲሰጥ ማድረግ ነው። የባህል ልብሶቻችንን ባዘቡትም ሆነ በበአላት የምንለብሳቸው ከሆነ ሌላው ሀገርና ሌላው ሕዝብም እኛ የምንሰጠውን ክብር ያህል ለባህል ልብሶቻችን መስጠቱ አይቀርም። ይህ ደግሞ በባህል ልብሶቻችን ራሳችንን ከማስዋብ ባለፈ ሀገራችንን በገቢ ማሳደግ ያስችለናል።

[ምንጭ፡- አማርኛ እንደአፍመፍቻ ቋንቋ፣ የተማሪ

መጽሐፍ፣ 6ኛ ክፍል። (2007)። ገጽ 17፣ ማሻሻያ ተደርጎ የተወሰደ]

**የፍጥነት ማንባብ ሁለት
ክብር ለሚገባው ክብር እንስጥ**

ክብር ለሚገባው ክብር መስጠትን ባህል ልናደርግ ይገባል። በተለያዩ የሙያ መስኮች ለአገራቸው መስዋእትነት የከፈሉ እንቁ ዜጎችን ታሪክ ከትቦ ለቀሪው ትውልድ ማስቀመጥም አንዱ ክብር የመስጠት ተግባር ነው። ከዚህ ታሪክ ወጣቶች ብዙ ቁም ነገሮችን፣ ጽናትን፣ ለወገን ራስን መስዋእት ማድረግን ወዘተ ይማራሉ፤ እነሱም ለላቀ አስተዋጽኦ ይነሳሳሉ። የትውልድ ቅብብሎሽ የሚኖረውና የተሻለ እድገት የሚመዘገበው ይህ ሲሆን ነው። ታሪካቸው ሊመዘገብ፣ ሊታወቅና ልንማርበት ከሚገባቸው እውቅ ኢትዮጵያውያን መካከል የአትሌቲክስ አርበኛ የሆኑት ዶክተር ወልደመስቀል ኮስትሬ አንዱ ናቸው።

ዶክተር ወልደመስቀል ኮስትሬ ጥር 21 ቀን 1939 ዓ.ም በሰሜን ሸዋ፣ ተጉለትና ቡልጋ ልዩ ስሙ ወመንፈስ በተባለ ቀበሌ ተወለዱ። ዕድሜያቸው ለትምህርት ሲደርስ የቤተክህነት ተማሪ ቤት ገቡ። ከዚያም ወደአዲስ አበባ በመሄድ በአስፋወስንና ደጃች ወንድይራድ ትምህርት-ቤቶች ትምህርታቸውን ተከታትለዋል። በእነዚህ ትምህርት-ቤቶች ትምህርታቸውን በሚከታተሉበት ወቅት የተለያዩ ርቀቶች ባሏቸው የሩጫ ውድድሮች ላይ ይካፈሉ ነበር።

የ2ኛ ደረጃ ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ የአንድ ዓመት የመምህርነት ስልጠና ወስደው በጤናና ሰውነት ማሳልመሻ ትምህርት መምህርነት አገልግለዋል። በ1956 ዓ.ም በሃንጋሪ የውጭ ትምህርት ተከታትለዋል። በዚህ ጊዜም በሩጫ ውድድሮች ተሳትፏቸው የላቀ ነበር። ከውጭ ሀገር ተመልሰውም በኮተቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ አስተምረዋል።

በ1966 ዓ.ም ዳግም ወደሀንጋሪ በመመለስ ቀጣይ ትምህርታቸውን ተከታትለው የዶክትሬት ዲግሪያቸውን አግኝተዋል። ወደአገራቸው ተመልሰውም በስፖርት ኮሚሽን ውስጥ ሰርተዋል። ከ1977 ዓ.ም ጀምሮ በአጭር፣ በመካከለኛና በረጅም ርቀት ሩጫዎች በአሰልጣኝነት በመሳተፍ ዓለምአቀፍ አትሌቶችን አፍርተዋል። ከሥራ ባልደረቦቻቸው ጋር በመሆን በአትላንታና በባርሴሎና ኦሎምፒኮች ባስመዘገቡት ድል ውጤታማ አሰልጣኝነታቸውን አስመስክረዋል።

እኒህ ታላቅ ሰው በሚያዝያ 2008 ዓ.ም ከዚህ ዓለም የተለዩ ቢሆንም ያሳረፉት አሻራ ዛሬም ኢትዮጵያ በዓለም መድረክ እንድትጠራ ሚናው ከፍተኛ መሆኑን መረዳት አያዳግትም። “ጥሩ ስም ከመቃብር በላይ ነው” የሚባለውም ለዚህ ነው።

[ምንጭ:- አሎምፒክና ኢትዮጵያ። (1993)። ገጽ 27-28፤ መጠነኛ ለውጥ ተደርጎ የተወሰደ]

**የፍጥነት ማንባብ ሰስት
ምርቃንና ርግማን**

ከአለታት አንድ ቀን ንብና ዝንብ በአንድ ጉዳይ ላይ ለመምከር ቀጠሮ ያዙ፤ ቀጠሯቸውን አክብረው በተወሰነው ቦታ በሰዓቱ ተገኙ። የዝንብ ንጉሥና የንብ ንግሥት ስብሰባውን መምራት ጀመሩ። የዝንብ ንጉሥ ከመቀመጫው ብድግ ብሎ “የተከበርከው የዝንብና የንብ ሰራዊት ሆይ፤ ሕይወታችን የበለጠ የሰመረ እንዲሆን ከሰዎች ጋር መተባበር ይኖርብናል፤ ይህንን ትብብር ለመጀመር የሚያስችለንን ጥበብ ለመቅሰምም ከሰዎች ዘንድ የላቀ ጥበብ ወዳለው ንጉሥ ስለሞን ዘንድ በመሄድ ምክር መቀበል ስለሚኖርብን ከዝንብና ከንብ ሰራዊት አንዳንድ ተወካይ መርጠን ወደንጉሡ ቤተመንግሥት መላክ ይኖርብናል።” ብሎ ንግግሩን ሲጨርስ የንብ ንግሥትን ጨምሮ ሁሉም በጭብጨባ ደገፉት።

ወዲያው ከኹለቱ ወገኖች አንዳንድ ተወካዮች ተመረጡ። ተወካዮችም ካመረቱት ማር ምርጡን በገፀበረከትነት በመያዝ ምክር ፍለጋ ወደንጉሥ ስለሞን ዘንድ ሄዱ። እንደደረሱም ከወገባቸው ጎንበስ በማለት “ንጉሥ ሆይ ሺ ዓመት ንገሥ! ጥበብህ የላቀና የረቀቀ፤ የኛን ቋንቋም የምትችል መሆኑን ሰምተን ከሰው ጋር እንዴት መኖር እንዳለብን ምክርህን ፈልገን መጣን” አሉ። ንጉሡም በደስታ ተቀብሎ ምግብና መጠጥ እንዲቀርብላቸው አደረገ።

ምክሩን ከመስጠቱ በፊት ግን ንብ ንግሥቷን፤ ዝንብ ደግሞ ንጉሣቸውን እንዲገድሉ አዘዛቸው። ዝንብ በፍጥነት ሄዶ የዝንቦችን ንጉሥ በመግደል በኩራት “ንጉሥ ሆይ! ያዘዘክኝን ፈጽሜያለሁ!”፤ አለ። ንጉሥ ስለሞንም ፊቱን አጥቁሮ “እንዴት መሪህንና ሰብሳቢህን ትገድላለህ?! ያዘዘኩህ የአስተሳሰብ ብስለትክን ለመለካት ነበር። አዝናለሁ! ከእንግዲህ ዝንቦች ሁሉ መልካም ከሆነ ነገር ርቃችሁ፤ ውሎ አዳራችሁ ያለመሪና ያለሰብሳቢ በቆሻሻ ቦታ ይሁን” ብሎ ረገማቸው። ወዲያውም ንብ ስትከንፍ ከተፍ አለች። “ትእዛዜን ፈፀምሽ?” አላት ንጉሡ። “ንጉሥ ሆይ እንዳስረዳ ይፈቀድልኝ፤ መሪዬን መግደል ህሊናዬ አልፈቀደም። ንግሥታችንን ብገድላት የንብ ሰራዊት ያለሰብሳቢ ስለሚቀር ማር የመሥራት ጥበብ ይጠፋል፤ ስለዚህ በንግሥቷቱ ፈንታ እኔ ለመሞት ፈቃደኛ ነኝ።” አለች። ጠቢቡ ስለሞንም ፈገግ አለና “አይዘሽ! አንቺም ንግሥትሽም አትሞቱም። ከዛሬ ጀምሮ የንብ ዘር የተባረከ ይሆናል። ማራችሁ መድኃኒት ይሆናል። ሰውም ቢሆን ለማራችሁ ሲል ሲንከባከባችሁ ይኖራል”፤ በማለት መረቃት።

[ምንጭ:- አብክመ ቱሪዝም ቢሮ። (2001 ዓ.ም.)። የአማራ ክልል ተረታተረት ስብሰብ። የተወሰነ ለውጥ ተደርጎ የተወሰደ]

አባሪ ሁለት፤ የተተኪሪ ተማሪዎች የፍጥነት ንባብ ውጤት ስታትስቲካዊ መረጃ

ተ.ቁ	የተማሪው/ዋ ስም	ፆታ	እድሜ	ምንባብ 1	ምንባብ 2	ምንባብ 3	ድምር	አማካይ
1.	ረሀመት አደም	ሴ	14	102	110	98	310	103
2.	ሄርያ ሞሳ	ሴ	12	96	91	89	276	92
3.	አለምናት ቢሰጥ	ሴ	12	89	100	103	292	97
4.	በሱፊቃድ እያ ሱ	ወ	11	89	89	87	265	88
5.	በረከት አያል	ወ	14	112	94	109	315	105
6.	የትምወርቅ አለምነው	ሴ	12	92	89	96	277	92
7.	መቅደስ ወርቁ	ሴ	12	103	104	106	313	104
8.	ብርቱካን አባተ	ሴ	11	62	76	84	222	74
9.	ዮናስ ገበየሁ	ወ	12	91	100	105	296	98.7
10.	የትናየት ገብርየ	ሴ	12	98	101	98	297	99
11.	ኃ/ጊዎርጊስ መንግስቱ	ወ	11	102	93	94	289	96
12.	ጌታቸው ሆነኝ	ወ	13	56	64	71	191	63.7
13.	ጌዜአለው ፈንታሁን	ወ	13	97	98	103	298	99
14.	ታዳኤል ጌታቸው	ሴ	11	46	53	67	166	55
15.	አለምነሽ ደለሰኝ	ሴ	13	78	70	92	240	80
16.	ቃላአብ ይበልጣል	ወ	12	62	70	89	221	73.7
17.	ሳሙኤል ደጀን	ወ	11	84	92	98	274	91
18.	ዮሃንስ ሲሳይ	ወ	13	96	91	101	288	96
19.	ቀኑ ጌታሰው	ሴ	13	68	76	73	217	72
20.	ጽጌ ኃሻው	ሴ	12	93	99	99	291	97
21.	በአምነት መንግስት	ሴ	11	71	68	76	215	71.7
22.	ተስፋ ክንዴ	ሴ	13	106	111	109	326	108.7
23.	መዲና አብዱ	ሴ	13	74	92	94	260	86.7
24.	ያሬድ ጌጤ	ወ	11	101	100	103	304	101
25.	ቤተልሄም ኃሻው	ሴ	13	104	112	114	330	110
26.	ማህሌት ሙላት	ሴ	12	102	106	110	318	106
27.	ሀሊና ብርሃን	ሴ	13	109	112	110	333	111
28.	ነፃነት ገደፋው	ሴ	13	62	60	71	193	64.
29.	ኃይለማርያም አባይ	ወ	12	108	100	101	309	103
30.	ከነአን አቡሽ	ሴ	11	90	92	90	272	90.7
31.	ሃብታሙ ባንተጊዜ	ወ	14	97	99	106	302	100.7
32.	ሃይማኖት ልብሴ	ሴ	12	89	96	91	276	92
33.	ሃይማኖት አስፋው	ሴ	14	100	88	104	292	97
34.	ልደቱ ይርዳው	ወ	13	105	102	106	313	104
35.	መልካሙ ምናለ	ወ	13	86	88	100	274	91
36.	መቅደስ ውባለም	ሴ	14	89	96	96	281	93.7
37.	መታገስ ቴዲ	ወ	14	101	99	107	307	102

38.	መኪንንት አስማረ	ወ	13	76	79	82	237	79
39.	መኪንንት አሸቴ	ወ	12	102	95	108	305	101.7
40.	ሙሃመድ ሃሚድ	ወ	14	99	99	94	292	97
41.	ሙሃመድ ዳውድ	ወ	14	105	92	88	285	95
42.	ማስረሻ ሰለሞን	ወ	13	110	105	98	313	104
43.	ማስተዋል በላይ	ሴ	12	72	84	89	245	81.7
44.	ማስተዋል ፈለቀ	ሴ	13	94	90	102	286	95
45.	ማሬ ካሳው	ሴ	12	49	44	52	145	48
46.	ምህረት ተረጨ	ወ	14	50	51	50	151	50
47.	ሰላም ክብሮምን	ሴ	13	101	105	110	316	105
48.	ሳሙዔል ጌታነህ	ወ	14	98	96	102	296	98
49.	ሶፋኒያስ ባዩ	ሴ	13	72	94	96	262	87
50.	ሮቤል ይታይ	ወ	12	64	64	64	192	64
51.	ቀኑብሽ አዳፍሬ	ሴ	13	102	113	115	330	110
52.	በረከት ማሩ	ወ	14	71	85	88	244	81
53.	በረከት ገብሬ	ወ	11	69	76	89	234	78
54.	ብሩክ አዛገ	ወ	13	107	101	112	320	106
55.	ብዙአለም ባዩ	ወ	11	72	79	82	233	77
56.	ትህትና ጠጋ	ሴ	14	99	102	102	303	101
57.	ቸርነት አዱኛ	ወ	13	92	92	98	282	94
58.	ነፃነት ዋለልኝ	ሴ	14	94	88	97	279	93
59.	ናሆም ጋሻው	ወ	14	86	88	82	256	85
	ጠቅላላ ድምር			5194	5303	5518		5342
	አማካይ ወጤት			88	90	93.53		90.55
	መደበኛ ልይይት			17.161	15.649	15.430		15.137